

**Masterproef
Politieke Communicatie**

Ceci n'est pas un Francophone

Een kwantitatief onderzoek naar Franstalige politici in het Vlaamse nieuws

A.A.H. van de Meerakker

Promotor: Prof. Dr S. Walgrave

Verslaggever: Prof. Dr J. Lefevere

Master Politieke Communicatie (www.politiekecommunicatie.be)

Rolnummer studente s0123068

Faculteit Politieke en Sociale Wetenschappen

Academiejaar 2012-2013

Masterproef Politieke Communicatie

Ceci n'est pas un Francophone

Een kwantitatief onderzoek naar Franstalige politici in het Vlaamse nieuws

A.A.H. van de Meerakker

Promotor: Prof. Dr S. Walgrave

Verslaggever: Prof. Dr J. Lefevere

Master Politieke Communicatie (www.politiekecommunicatie.be)

Rolnummer studente s0123068

Faculteit Politieke en Sociale Wetenschappen

Academiejaar 2012-2013

Abstract

Dit onderzoek richt zich op de Franstalige politici in het Vlaamse nieuws. De federale politici in België worden niet allen op gelijke wijze in het nieuws vertegenwoordigd. Het onderzoek is tweeledig, waarbij zowel naar de kwantitatieve als kwalitatieve verschillen tussen Vlaamse en Franstalige politici wordt gekeken. Voor het onderzoek is gebruik gemaakt van de data van het Steunpunt Media, die alle nieuwsuitzending van de afgelopen tien jaar op zowel de VRT als de VTM hebben gecodeerd. Daarnaast is een steekproef met 600 items opnieuw bekeken om de kwalitatieve verschillen in kaart te brengen. Het onderzoek concludeert dat de kwantitatieve verschillen tussen Vlaamse en Franstalige politici aanwezig zijn, maar de kwalitatieve verschillen zijn veel minder duidelijk aanwezig. De federale Franstalige politicus komt dus wel een stuk minder aan bod in het Vlaamse nieuws, maar wanneer hij aan bod komt verschilt het optreden nauwelijks van zijn of haar Vlaamse collega's.

Sleutelbegrippen: Media-aandacht, Vlaanderen, Franstalige politici, Steunpunt Media

Voorwoord

Het inleveren van de masterproef betekent dat het einde van de master in zicht is. Een jaar Universiteit Antwerpen, een jaar wonen in Antwerpen en het allerlaatste jaar studeren. Vorig jaar heb ik na mijn master het werkende leven nog even op de lange baan geschoven, na dit jaar zal het volgende hoofdstuk dan echt (moeten) beginnen.

Het schrijven van de masterproef is ook de tweede keer geen gemakkelijk proces. Zonder de hulp van een aantal personen was het niet gelukt om dit eindresultaat vandaag te kunnen presenteren. Graag zou ik in het bijzonder Professor Walgrave willen bedanken voor de begeleiding bij het schrijven van deze masterproef. Zonder zijn kritische, eerlijke, behulpzame commentaar en enthousiasme was het niet gelukt. Daarnaast wil ik Julie De Smet van het Steunpunt Media bedanken voor haar hulp bij het verzamelen van de data.

Anne van de Meerakker

02-06-2013

Inhoudsopgave

Abstract	i
Voorwoord.....	ii
Lijst met Tabellen en Figuren	3
1. Inleiding	5
1.1 Probleemstelling	5
1.3 Wetenschappelijke relevantie.....	6
1.2 Maatschappelijke Relevantie.....	7
1.4 Opbouw Thesis	7
2. Literatuur	9
2.1. Relatie Media en Politiek	9
2.2 Nieuwscriteria.....	10
2.2.1. Objectiviteit en Balans	10
2.2.2. Nieuwswaarde.....	11
2.3. De keuze van de journalist	13
2.4. De keuze van de politicus.....	14
2.5 Besluit	15
3 Situatieschets	17
3.1 Het media landschap.....	17
3.2 Politici in het nieuws.....	18
4. Hypothesen	20
4.1 Kwantitatieve verschillen tussen Franstalige en Vlaamse politici	20
4.2 Kwalitatieve verschillen tussen Franstalige en Vlaamse politici	22
5. Operationalisering.....	25
5.1 Data.....	25
5.2 Methode.....	26
5.2.1. Codeboek.....	27
6. Resultaten	30
6.1 Franstalige politici komen minder in het nieuws.....	30
6.2 Het verschil tussen de premiers	34
6.3 De benadering van de journalist en de toon van het item.....	35

6.4 Franstaligen worden vaker door andere politici gevolgd.....	36
6.5 Het niveau van het Nederlands bij Franstalige politici.....	38
6.6 De rol van de politicus	39
6.7 De plaats waar politici aan het woord komen	40
6.8 De verschillen tussen Franstaligen en Vlaamse politici in thema.....	41
4.9 Besluit	45
5. Conclusie.....	46
6. Discussie.....	48
Bijlagen	53
1. Codeboek.....	53
2. Handleiding Codeboek.....	56
3. Europese richtlijnen taalniveaus.....	61
4. Codeboek thema's Steunpunt Media.....	63

Lijst met Tabellen en Figuren

Tabel 1: intercodeursbetrouwbaarheid	27
Tabel 2: De duur, aanwezigheid, zichtbaarheid en functie van de politici die in het nieuws verschijnen, inclusief premier.(N=27.917).....	32
Tabel 3: De duur, aanwezigheid, zichtbaarheid en functie van de politici die in het nieuws verschijnen, exclusief de premier (N=24141).....	33
Tabel 4: Het aantal dagen premierschap, zichtbaarheid, aanwezigheid en duur van de quotes van premiers die in het nieuws verschijnen (N=3.754).....	35
Tabel 5: De benadering van de journalist en de toon van het nieuwsbericht	35
Tabel 6: Andere politieke actoren die in het nieuwsitem verschijnen, hun herkomst en de mening in vergelijking met de gecodeerde politieke actor.....	38
Tabel 7: Lineaire regressie taalniveau en functie op de duur van de quote.....	39
Tabel 8: De rol van de politicus in het item.....	40
Tabel 9: De plaats waar een politicus aan het woord wordt gelaten.....	41
Tabel 10: De significante verschillen tussen de Franstalige en Vlaamse politici uitgezet per thema	43
Figuur 1: Aantal Vlaamse en Franstalige politici in de 19-uur journaals (N= 27.917).....	31
Figuur 2: Aantal Vlaamse en Franstalige politici in de 19-uur journaals, exclusief premier (N=24141).....	33
Figuur 3: Procentuele verschillen in optredens tussen Vlaamse en Franstalige politici, per thema	44

“It is only a slight exaggeration to say that if you don’t exist in the media, you don’t exist politically”

- G. Wolfsfeld, 2011

1. Inleiding

1.1 Probleemstelling

Communicatiewetenschapper en politicoloog Wolfsfeld stelt dat zichtbaarheid in de media essentieel is voor een politicus. Wolfsfeld ziet de politiek als een competitie tussen tegengestelde meningen, belangen en groepen. De media vormen de centrale arena waarin deze competitie wordt uitgevochten, waarmee het de belangrijkste bron vormt van informatie voor de toeschouwers, de burgers. De politici zijn in competitie om hun mening aan een zo groot mogelijk publiek kenbaar te maken, en zo supporters te vinden (2011). De zichtbaarheid van een politicus in de media zorgt ervoor dat hij of zij bekendheid genereert bij de achterban, waardoor de mogelijkheid op (her)verkiezing groter wordt. Tevens zijn politici op zoek naar het juiste medium waarmee zij hun achterban op de beste manier kunnen bereiken. Zo gezien lijkt de media dus een zeer grote macht te hebben als het gaat om de politieke toekomst van politici.

Als de media gezien worden als de publieke arena voor de politiek, kan gezegd worden dat het politieke spel in België in twee verschillende arena's wordt gespeeld. Het Vlaamse en Franstalige medialandschap is volledig gesplitst volgens de taalgrens. Het openbare omroepbestel bestaat uit twee openbare omroepen, de Vlaamse VRT en de Franstalige BTRF, welke volledig onafhankelijk van elkaar opereren, zonder een nationale overkoepelende organisatie. In deze twee arena's spelen de politieke spelers voornamelijk een afzonderlijk spel. De politici in België kunnen alleen worden verkozen aan hun eigen zijde van de taalgrens, waardoor ook het publiek zich concentreert op het spel en de arena van de eigen taal. Boven deze twee arena's van gescheiden politici, media en publiek staat het federale parlement en de federale regering. Het parlement vertegenwoordigt het gehele Belgische volk en de regering bestaat, volgens de grondwettelijke bepaling, altijd uit evenveel Franstalige als Vlaamse ministers. De vraag is echter in welke arena en in welk spel deze politici zich mengen. Enerzijds in de arena van hun eigen taalgroep, om zo bekendheid en zichtbaarheid te bewerkstelligen met het oog op een eventuele herverkiezing. Anderzijds bij de andere taalgroep, omdat zij zich ook daar verantwoordelijk voor voelen. Voor de media gelden de zelfde afwegingen. Geven zij een podium aan de politici van de eigen taalgroep, omdat het publiek gebaat is bij kennis van de politici die zij kunnen kiezen? Of bieden de media een podium aan de politici van de andere taalgroep, de politici die evenveel verantwoordelijkheid dragen voor het federale beleid?

Om deze vragen te kunnen beantwoorden is van belang te weten hoe wordt bepaald welke politicus het nieuws haalt. Daarnaast is het van belang te onderzoeken waarom politici zich in het nieuws willen laten zien, naast de zichtbaarheid voor hun achterban. De persoonlijke keuzes van journalisten en politici zijn niet te achterhalen, maar onderzoek naar algemene tendensen en verklaringen is er wel. Deze nieuwskeuzes staan centraal in dit onderzoek. Er zal onderzocht worden op welke manier er verschillen bestaan tussen de Franstalige en Vlaamse federale politici in het Vlaamse nieuws. Daarvoor zal gebruik gemaakt worden van de nieuwsuitzendingen van het VRT journaal en het VTM nieuws van de afgelopen tien jaar, van januari 2003 tot en met september 2012. Het onderzoek richt zich op de vraag of er een verschil bestaat tussen de Franstalige en Vlaamse politici in het Vlaamse nieuws. Er zal daarbij onderzocht worden of er een verschil bestaat in de kwantiteit, maar belangrijker welke verschillen er bestaan op de kwalitatieve manier dat politici in het nieuws komen. Deze kwalitatieve verschillen richten zich op de manier waarop de politici door de journalisten worden benaderd, op welke plaatsen de politici in het nieuws komen en de thema's waarmee politici in het nieuws komen.

1.3 Wetenschappelijke relevantie

Eerder onderzoek heeft geconcludeerd dat de Franstalige politici veel minder ruimte krijgen in het Vlaamse televisie nieuws dan hun Vlaamse collega's (Sinardet, 2000; ENA, 2010). Dit onderzoek zal zich in de eerste plaats richten op deze conclusies, door een kwantitatief onderzoek naar het aantal optredens van de verschillende politici. De aard van de data die voor dit deel van het onderzoek gebruikt wordt is zeer uitzonderlijk. De analyses worden uitgevoerd op een bestand waarin alle nieuwsuitzendingen van de afgelopen 10 jaar zijn gecodeerd. Hierdoor baseert het onderzoek zich niet op een steekproef maar de volledige populatie.

Daarnaast gaat dit onderzoek dieper in op de materie door ook kwalitatieve verschillen tussen Franstalige en Vlaamse politici te onderzoeken. Er zal niet alleen gekeken worden naar de kwantitatieve verschillen, maar daarnaast zal er aandacht zijn voor bijvoorbeeld de verschillen in benadering door de journalist. Hiermee sluit het onderzoek aan op eerdere onderzoeken, maar zal het tevens verder gaan dan voorgaand onderzoek. Dit onderwerp is zodoende wetenschappelijk relevant omdat het op basis van solide bronnen een analyse maakt over 10 jaar nieuwsvorming. Het biedt nieuwe inzichten in de werking van mediakeuzes, in een unieke context. Geen ander federaal en tweetalig land heeft namelijk een politiek en medialandschap wat in zo grote mate is gescheiden.

1.2 Maatschappelijke Relevantie

Het publieke discours in Vlaanderen wordt de afgelopen jaren gedomineerd door een debat over een grotere autonomie en eventuele onafhankelijkheid van Vlaanderen. Dit is een verdienste of gevolg van de populariteit van de N-VA en Bart De Wever. Door dit discours staan de Vlaamse en de Franstalige politici en burgers niet zelden tegenover elkaar. De vele onderhandelingen over staats hervormingen, wel of niet ongrondwettelijke verkiezingen in 2007 en de regeringsonderhandelingen in 2010 als ultiem dieptepunt laten de grote verschillen tussen de twee taalgroepen zien. Niet alleen zijn ze het oneens over de toekomst van de Belgische staat, de twee grootste partijen, N-VA en PS, staan ook op sociaaleconomisch gebied ver van elkaar af. In de media zijn dit discours en de tegenstellingen tussen de taalgroepen ook aanwezig. De televisie vormt voor vele burgers een van de belangrijkste bronnen voor politieke informatie. De manier waarop het politieke spel in de media wordt weergegeven heeft dus een effect hebben op de manier waarop Vlaamse burgers hun land, de politiek en niet onbelangrijk, de Franstalige politiek zien. Het zou daarom een taak van de media moeten zijn deze politiek en haar politici op eenzelfde wijze te portretteren als het met haar eigen politici doet. Dit onderzoek gaat in op deze rol en biedt meer inzicht voor de burgers in Vlaanderen over de nieuwskeuzes waardoor mensen zich kritischer kunnen opstellen naar de media toe.

1.4 Opbouw Thesis

Voordat er onderzocht kan worden wat de verschillen tussen de Franstalige en Vlaamse politici zijn is het van belang uiteen te zetten waarom er verschillen verwacht wordt. De onderzoeksvraag van het theoretische deel van deze thesis is dan ook op welke manier het politieke nieuws wordt vormgegeven. De inhoud van het politieke nieuws wordt enerzijds bepaald door geaccepteerde en algemene benchmarks en criteria van de media en het land waarin het nieuws wordt gepubliceerd. Anderzijds spelen zowel de journalist als de individuele politicus een belangrijke rol bij de bepaling van de inhoud van het nieuws. Het komende hoofdstuk zal zich op deze vier onderdelen richten. Het derde hoofdstuk zal zich concentreren op een situatieschets van het Belgische medialandschap en eerder onderzoek naar de verschillen tussen Vlaamse en Franstalige politici. Vanuit de theorie worden diverse hypothesen opgesteld die de verwachtingen van de verschillen tussen Vlaamse en Franstalige politici inzichtelijk maken. Zo wordt er verwacht dat de Franstalige politici minder in het nieuws verschijnen, ze kritischer worden benaderd, in een andere rol in het nieuws

verschijnen en dat het aantal verschijningen afhankelijk is van het nieuwsthema. In hoofdstuk vier zullen deze verwachtingen gedetailleerd uiteen worden gezet. Daarna zal kort worden stilgestaan bij de data en de methode die in deze thesis worden gebruikt, waarna de resultaten van het onderzoek worden gepresenteerd.

2. Literatuur

2.1. Relatie Media en Politiek

Zoals in de inleiding is weergegeven vormt de media een zeer belangrijke intermediair tussen de politiek en het publiek. De gemiddelde kiezer heeft nauwelijks een direct contact met de politici en de traditionele partijen worden geconfronteerd met een tanende achterban. Burgers gebruiken daarentegen de media als voornaamste bron van hun politieke informatie. De manier waarop deze politieke informatie wordt gepresenteerd, en de manier waarop de politici zich in de media presenteren heeft invloed op de politieke beslissingen van de kiezers (Tresch, 2009).

De manier waarop de politieke informatie wordt gepresenteerd wordt bepaald door de relatie van de media en de politiek. Deze relatie wordt in de westerse wereld vaak beschreven aan de hand van ‘mediatization’ en de ‘medialogica’ (Strömbäck, 2009). Mediatization wijst op de rol die de media in de huidige samenleving speelt. De media vormt, zoals gezegd, de belangrijkste bron voor politieke informatie. Door deze importantie van de media hebben zij een eigen positie in het politieke spel verkregen, en worden gezien als een onafhankelijke politieke institutie (Cook, 2005; Van Aelst et al, 2008a). De manier waarop de media de politiek benaderen is de afgelopen decennia tevens veranderd. De media volgen bij de politieke berichtgeving steeds meer een medialogica (Van Aelst et al. 2008b). Binnen deze medialogica zijn niet langer de criteria van de politiek leidend, maar worden de criteria bepaald door de media zelf. Deze medialogica heeft invloed op de manier waarop het nieuws wordt gepresenteerd, met onder andere een grotere aandacht voor ‘soft news’ en conflictsituaties (Altheide & Snow, 1991).

Als gevolg van deze medialogica heeft de politiek zich aangepast om aan de verwachtingen van de media te voldoen. Deze aanpassingen zijn te vinden op verschillende niveaus. Zo zijn partijen steeds verder geprofessionaliseerd en nemen zij mediaprofessionals in de arm om zich te wapenen tegen de macht van de media. Deze professionalisering vindt ook plaats bij individuele politici, die zich via mediatrainingen trachten voor te bereiden op een carrière voor de camera’s (Elmelund-Præstekær, 2011). Naast deze professionalisering is ook de manier waarop onderwerpen worden gepresenteerd in de media veranderd. Conflictsituaties en personalisatie worden in de media benadrukt, en politieke partijen zullen zich hieraan aansluiten. Daarnaast is de tactiek steeds belangrijker geworden. Het uitspelen

van de politieke tegenstanders via de media en het ‘spinnen’ van een verhaal voor eigen gewin is steeds belangrijker (Strömbäck, 2009).

Hoewel de media de politieke communicatie hebben beïnvloed is de machtsrelatie niet volledig eenzijdig. De media zijn afhankelijk van de politieke actoren, omdat de politici de enige bron van politieke informatie zijn. In de academische wereld zijn verschillende metaforen die deze tweeledige afhankelijkheidsrelatie beschrijven. Zo wordt er gesproken over een dans, waarbij beide partijen trachten de dans te leiden of over een marktplaats waar de politici en de journalisten gebruik maken van hun positie voor het eigen gewin (Bartels, 1996; Niven, 2005). In de volgende paragrafen zal er dieper in gegaan worden op de manier waarop en de redenen waarom, politici in het nieuws komen. Dit zal zowel bekeken worden vanuit het oogpunt van de media, de journalist als de politicus zelf, omdat alle aspecten van belang zijn in het onderzoek naar de Vlaamse en Franstalige politici in het Vlaamse nieuws. De manier en de mate waarop deze politici in het nieuws komen is namelijk afhankelijk van de algemeen geaccepteerde benchmarks, keuze van redacteurs, zenders en journalisten, en de keuze van de politici zelf.

2.2 Nieuwscriteria

De medialogica impliceert dat media hun eigen criteria handhaven bij de bepaling wat in het nieuws komt. Deze criteria kunnen worden onderscheiden op twee vlakken, die enerzijds te maken hebben met de verwachtingen vanuit de samenleving en anderzijds te maken hebben met de keuze vanuit de media zelf. De westerse samenleving verwacht dat het nieuws zowel objectief als gebalanceerd wordt gebracht (Hopmann et al, 2012). Het belangrijkste criterium voor de media vormt de nieuwswaarde van een bepaalde actor of het onderwerp (Hopmann et al. 2011). Deze twee benchmarks zullen hieronder kort worden besproken, omdat deze de vrijheid van de journalist en het medium bepalen in hun keuze voor een bepaald onderwerp of politicus.

2.2.1. Objectiviteit en Balans

In België wordt verwacht dat het nieuws objectief en gebalanceerd wordt gebracht. De verschillende partijen dienen allen een stem te krijgen in de nieuwsmedia, om de kiezers zo volledig mogelijk te informeren over de politiek. Of deze balans in de media aanwezig is blijkt een onderwerp van discussie. Vaak wordt aangenomen, en door politici geklaagd, dat de media een liberale bias hebben, door een meerderheid van links georiënteerde journalisten (Hopmann et al, 2012). Het vaststellen van de balans in de media is afhankelijk van de manier

waarop de balans wordt gedefinieerd. Mogelijkheden van deze definitie zijn zetelverdelingen in de Kamer, een gelijke verdeling tussen partijen, of een bij wet vastgestelde verdeelsleutel (Hopmann et al, 2012). Het blijkt echter voornamelijk in meerpartijensystemen, zoals België, niet evident om deze verdelingen toe te passen. Onderzoek wijst dan ook uit dat de balans in meerpartijensystemen vaker wordt vastgesteld aan de hand van mediaroutines. Deze mediaroutines waarop de balans moet worden uitgedrukt zijn bijvoorbeeld nieuwswaarde, functie van de politicus en de keuze voor conflictsituaties (Hopmann et al, 2012). De mediaroutines bepalen dus voor een groot gedeelte welke partijen en politici in het nieuws verschijnen.

Het operationaliseren van de mediaroutines, en daarmee het opstellen van benchmarks voor een gebalanceerd nieuws zijn afhankelijk van de soort balans die wordt gezocht. De balans kan liggen in de zichtbaarheid van de verschillende politici, de evaluatie of latente voorkeur voor een bepaalde partij of de aandacht voor verschillende onderwerpen. Het operationaliseren gebeurt aan de hand van opiniepeilingen, de communicatiekracht van politici, de aantrekkelijkheid van de campagne en het issue ownership van verschillende partijen (Hopmann et al, 2012). Deze maatstaven worden afgeleid van de bepaling welke partij of politici de hoogste nieuwswaarde hebben. De bepaling van de nieuwswaarde en waarom een bepaalde partij of politicus in het nieuws verschijnt wordt behandeld in de komende paragraaf.

Het nieuws wordt dus als gebalanceerd beschouwd wanneer de media zich aan hun eigen opgestelde benchmarks en mediaroutines houden. Wanneer hiervan wordt afgeweken, en dus niet de meest nieuwswaardige personen of partijen in het nieuws verschijnen, deze een negatievere benadering krijgen of de aandacht van de media zich concentreert op enkele thema's, kan er sprake zijn van een disbalans in het nieuws.

2.2.2. Nieuwswaarde

De nieuwswaarde is voor de media de belangrijkste benchmark voor welke politieke actoren in het nieuws verschijnen. Als de relatie tussen de media en de politiek beschreven wordt als een dans, waarbij beide partijen elkaar nodig hebben, is het de media die bepaald welke politici worden uitgenodigd voor de dans (Tresch, 2009; Van Aelst et al, 2010). De politici concurreren met elkaar om in het nieuws te verschijnen, maar de media heeft per definitie maar een beperkte inhoud; zowel in minuten in het journaal als kolommen in de krant. Vele academici hebben onderzoek verricht naar de determinanten van de nieuwswaarde (zie onder andere: Van Aelst, 2008b; Tresch, 2009; Van Aelst et al, 2010; Hopmann et al, 2011).

De nieuwswaarde kan worden opgedeeld in de nieuwswaarde van het onderwerp of item *an sich* en de nieuwswaarde van de actor. De nieuwswaarde van het onderwerp wordt onder meer bepaald door de mate van conflict in het onderwerp of de boodschap van de actor. Daarnaast speelt het onverwachtse of uniciteit van een verhaal een rol. Tevens zijn de mogelijkheden om het verhaal te dramatiseren en of mogelijkheid tot personalisatie en de relevantie van het onderwerp bepalend (Tresch, 2009). De nieuwswaarde van een actor wordt bepaald door de status van de politicus.

De status van de actor is in de eerste plaats sterk afhankelijk van de macht en invloed van de betreffende partij of politicus. De ‘incumbent’ of regerende partij heeft in de media de grootste kans om in het nieuws te verschijnen. Verschillende onderzoeken verspreid over landen en doorheen de tijd bevestigen dat de macht van een politicus een zeer grote rol speelt (voor een overzicht zie: Hopmann et al, 2011). Deze incumbency bonus is voornamelijk belangrijk voor de media-aandacht bij een verkiezingscampagne, waarbij de aandacht van de media zich voornamelijk richt op de uittredende regeringspartijen.

Daarnaast blijkt dat ook tijdens reguliere periodes de media bij het schrijven of maken van een politiek item zich in de eerste plaats richt tot de machtige en hooggeplaatste politieke actoren in de regering of het parlement. De acties en beslissingen van de regering en het parlement hebben een effect op de burgers, waardoor deze personen een inherente nieuwswaarde hebben. Het onderzoek van Tresch, naar de determinanten van de nieuwswaarde voor Zwitserse parlementariërs, laat zien welke politici de meeste kans hebben op media-aandacht. Uit het onderzoek blijkt dat ten eerste de parlementariërs die zich in het parlementaire debat mengen een grotere kans hebben om ook in de media aanwezig te zijn. Tevens blijken senioriteit en leiderschap belangrijke voorwaarden. De media concentreren zich voornamelijk op de partijleiders of woordvoerders van onderwerpen in het nieuws (2009). Naast de macht die een belangrijke rol speelt blijken charismatische en mediagenieke politici een grotere kans te hebben om in het nieuws te verschijnen (Hopmann et al, 2011). Onderzoek in België wijst uit dat populariteit of bekendheid buiten de politiek, in de verkiezingscampagne van 2003, ook een determinant vormt voor het al dan niet nieuwswaardig zijn en in het nieuws verschijnen van politici (Van Aelst et al, 2008b).

In het onderzoeksveld naar de nieuwswaarde van een politicus kan onderscheid gemaakt worden in de manier waarop een politicus in het nieuws komt. Zo kan een politicus in het nieuws aanwezig zijn of zichtbaar zijn. Zichtbaarheid en aanwezigheid onderscheiden zich doordat in het eerste geval alleen sprake is van de politicus die in beeld wordt gebracht of door een andere actor wordt besproken. Aanwezigheid betekent echter dat de politicus een

podium krijgt waarop hij of zij het eigen standpunt kan verdedigen (Tresch, 2009). Daarnaast kan onderscheid gemaakt worden tussen pure aanwezigheid of prominentie. In empirisch onderzoek wordt vaker gebruik gemaakt van het tweede aspect, omdat hierbij gekeken wordt naar het aantal keer dat een politicus in het nieuws komt, vergeleken met andere politici. De pure aanwezigheid van personen in de media is nauwelijks te onderzoeken, omdat het aantal actoren schier eindeloos is. De prominentie of frequentie is te meten omdat hierbij gebruik gemaakt wordt van een afgebakende groep politici, zoals parlementariërs of regeringsleden (Tresch, 2009).

2.3. De keuze van de journalist

De criteria die aan de media gesteld worden en de nieuws waarde bepalen voor een belangrijk deel welke actoren er op welke manier in het nieuws komen. Deze benchmarks verklaren echter maar een deel van de individuele keuze van de journalist. Naast deze benchmarks spelen de institutionele normen van het medium waarvoor de journalist werkt, de macht van de nieuwsbron en de subjectieve opinies van de journalist een rol (Donsbach, 2004). Het aantal politieke actoren en gebeurtenissen op een dag is zeer groot, en het is voor journalisten onmogelijk om over alles te berichten. Journalisten moeten dus een afweging maken welke items in het nieuws verschijnen. Daarnaast moeten zij beslissen op welke manier een bepaald feit wordt belicht. De keuzes van de journalist zijn te verdelen in drie vragen, (1) wat is de waarheid, (2) wat is de relevantie en (3) wat is goed/acceptabel. Deze keuzes van journalisten moeten gemaakt worden onder druk van vier aspecten: tijdsdruk, competitie, gebrek aan objectieve criteria en in de publieke sfeer (Donsbach, 2004).

Niven stelt dat de keuzes die journalisten maken om het nieuws te rapporteren gebaseerd zijn op een rationele, economische kosten en baten analyse. De door Donsbach veronderstelde vragen en aspecten worden door een journalist op een economische en rationele manier benaderd, waarbij de journalist de baten wil maximaliseren en kosten minimaliseren. Deze kosten en baten worden uitgedrukt in het succes van de journalist. De baten zijn een zo groot mogelijke verspreiding van het eigen werk, positieve feedback van zowel interne als externe actoren en het naar buiten brengen van zijn eigen opinies. De kosten voor de journalist richten zich op het verliezen van de positieve feedback en geloofwaardigheid. Om deze doelen te bereiken en de kosten te minimaliseren gebruiken journalisten vijf tactieken (Niven, 2005).

Ten eerste worden er twee tactieken toegepast om de kosten te minimaliseren, objectiviteit en efficiëntie. De objectiviteit is voor een journalist van belang om de

geloofwaardigheid bij interne en externe actoren te behouden. Van het nieuws wordt verwacht dat dit objectief, en dus zonder een bias, wordt gebracht. De efficiëntie is voor een journalist van belang omdat hij, zoals Donsbach aangeeft, moet werken onder tijdsdruk en in competitie met andere journalisten (Niven, 2005).

Ten tweede streven journalisten naar een maximalisatie van de baten, door enerzijds interessante/dramatische verhalen te produceren en anderzijds de onderwerpen te brengen in lijn met de eigen opinies. Journalisten willen het liefst op de voorpagina van de krant of het eerste item in het televisiejournaal halen, en zullen dus streven naar een invalshoek en item wat het meest interessant is. Hierdoor zullen journalisten zich eerder richten op onverwachte gebeurtenissen in de politiek dan lopende zaken. Daarnaast trachten journalisten de politieke onderwerpen te verenigen met hun persoonlijke opvattingen. Hoewel deze invloed van subjectiviteit onderwerp is van zowel academisch als populair debat onder journalisten, blijkt er empirisch bewijs deze these ondersteund. De grootte van de invloed hangt wel af van het land, nieuwsorganisatie en persoonlijke waarden van journalisten (Donsbach, 2004).

Ten slotte speelt een vijfde tactiek een rol in beide gebieden, zowel de minimalisering van de kosten als de maximalisatie van de baten. Journalisten zullen bovenstaande tactieken en uitkomsten trachten te bereiken door de politieke werkelijkheid volgens heersende frames weer te geven. Het zoeken van deze geaccepteerde heersende frames gebeurt op een actieve manier. Journalisten zullen actief op zoek gaan naar reacties en politieke actoren die zich in het middenveld van het debat begeven. Onderzoek wijst uit dat de extreme opinies veel minder het nieuws halen dan de gematigde opinies. Deze keuze sluit aan bij de bepaling van de nieuwswaarde van politieke actoren, waarbij een belangrijke rol is weggelegd voor de macht en de regerende partij (Niven, 2005).

2.4. De keuze van de politicus

Er wordt verondersteld dat de media bepalen welke politici wanneer worden uitgenodigd om te participeren in de dans van de politieke berichtgeving. Deze veronderstelling laat echter ook een deel van de macht aan de politici, zij kunnen bepalen om wel of niet mee te gaan met de journalisten en daarmee hebben zij de keuze wel of niet in het nieuws te verschijnen. Er zijn een aantal redenen voor een politicus om in het nieuws te willen verschijnen.

De meest vitale reden voor een politicus om in de media te willen komen is zichtbaarheid voor zijn of haar achterban. Er blijken echter nog meerdere redenen waarom een politicus zichzelf in de media wilt laten zien. Ten eerste kan een politicus de omgang met journalisten en het podium in de media gebruiken om zijn of haar collega's te beïnvloeden.

Hoewel de meeste politieke besluiten in de achterkamers worden genomen, worden de onderhandelingen en het politieke spel gespeeld voor het oog van de camera, om zo een onderhandelingspositie uit te buiten. Ten tweede wordt een breder publiek in de discussie betrokken door deze in de media bekend te maken en kan een politicus peilen hoe een bepaald onderwerp onder de achterban zal worden opgepakt door dit te bespreken met een journalist (Van Aelst et al. 2010). Tevens worden journalisten gezien als een belangrijke bron van informatie. Doordat de journalisten praten met verschillende politici, uit verschillende partijen, hebben zij een grote hoeveelheid informatie die voor een politicus van belang kan zijn. Daarnaast worden journalisten door de politici beschouwd als experts. De meeste journalisten lopen langer mee in de politieke wereld dan een politicus, met een mandaat van vier jaar. Er wordt door de politici dus ook vertrouwd op de expertise van de journalisten, met betrekking tot het framen van onderwerpen en het in de kijker spelen van de politicus zelf (Van Aelst et al. 2010). Tenslotte kan het podium van de media gebruikt worden door journalisten om andere politici en de oppositie te beschadigen. Door informatie, anoniem, aan de journalist door te spelen kan een debat of tegenstander worden uitgeschakeld of beschadigd. Door deze anonimiteit van de media kan een politicus dit verkiezen boven een aanval in het parlement of een persbericht (Van Aelst et al. 2010).

2.5 Besluit

In de huidige, door de medialogica gedomineerde, relatie tussen de media en de politiek speelt de nieuwswaarde van de politieke actor een essentiële rol bij de vraag wat zorgt voor de aanwezigheid of zichtbaarheid van een actor in het nieuws. De journalist baseert zich op de nieuwswaarde, waarna hij of zij tracht het onderwerp op een manier te benaderen die het grootst mogelijke gewin oplevert. De politicus, die zich bewust is van zijn of haar eigen nieuwswaarde, probeert de media te bescapelen om zo zijn of haar eigen gewin te maximaliseren. Deze wisselwerking tussen de politici en de journalisten kan dan ook het best worden omschreven als een marktplaats. De politici hebben de media nodig om standpunten te verkopen, aandacht te krijgen en hun concurrentie het hoofd te bieden. De media en de journalisten kunnen echter niet zonder dit aanbod van de politici, omdat de kolommen in de krant en de minuten in het journaal gevuld moeten worden met politiek nieuws. Het is dus niet zozeer de media die een invloed uitoefent op de politiek en de manier waarop de politiek bedreven wordt, maar een samenspel tussen beide partijen. De professionalisering van de politieke partijen heeft hier een belangrijke rol in gespeeld. Zowel de media als de politiek

gedragen zich volgens de regels van de 'media logica' en bespelen elkaar om een zo goed mogelijk resultaat voor zichzelf te creëren.

3 Situatieschets

Zowel het medialandschap als het politieke landschap zijn in België volledig gesplitst volgens de taalgrens. In deze paragraaf zal eerst ingegaan worden op de scheiding van de televisiemedia. Doordat zowel het politieke landschap als de media onafhankelijk van elkaar opereren is het verschil tussen de zichtbaarheid van de politici ontstaan. Het is dus van belang deze scheiding in kaart te brengen alvorens kan worden overgegaan op het onderzoek. Daarnaast zal kort ingegaan worden op de verschillen in de publieke en commerciële omroep in Vlaanderen, omdat beide omroepen centraal staan in dit onderzoek. Hierbij zal niet langer verwezen worden naar de Franstalige omroepen, omdat deze in het onderzoek verder niet aan bod komen. In de tweede paragraaf staat eerder onderzoek naar de politici in het Vlaamse nieuws centraal.

3.1 Het media landschap

De publieke omroep werd via de omroepwet in 1960 van de unitaire INR/NIR gesplitst in twee autonome omroepen, de BRT en de RTB, met een overkoepelend instituut voor gemeenschappelijke diensten. De vorming van twee autonome omroepmaatschappij was een voorloper van de vergaande federalisering van de Belgische staat. Het ontstaan van de autonome Vlaamse omroepmaatschappij heeft volgens verschillende academici de culturele autonomie van de Vlamingen niet alleen versterkt maar ook versneld (Sinardet, 2004). In 1977 werd de overkoepelende dienst van de omroepen ontmanteld, waardoor de volledige, formele en effectieve autonomie op omroepvlak een feit werd (Sinardet, 2004).

Deze autonomie van omroepmaatschappijen in een federaal land is in internationaal perspectief eerder uitzonderlijk te noemen. De meeste federale, meertalige, landen beschikken over een overkoepelende structuur waar de omroepen onder vallen. Dit is het geval in onder andere Zwitserland, Canada en Cyprus (Shaughnessy & Fuente Cobo, 1990). De uitzonderlijkheid komt verder duidelijk naar voren wanneer gekeken wordt naar de beheerderovereenkomsten van de omroepen. Hierin staan bij zowel de VRT als de RBTF alleen verwijzingen naar de eigen taalgemeenschap. In tegenstelling tot de bovengenoemde meertalige federale staten, waarbij expliciet verwijzingen staan naar de nationale cultuur, wordt er dus van zowel de VRT als de RBTF niet verwacht dat zij de nationale cohesie in het land ondersteunen of bewerkstelligen (Sinardet, 2004).

Een tweede belangrijke ontwikkeling in het medialandschap was het ontstaan van commerciële zenders in het eind van de jaren '80. In Vlaanderen werd de VTM opgericht in 1989 als concurrent voor de publieke omroep BRT. Het openbreken van het omroepbestel werd mede bereikt door de onvrede onder de coalitie over de opstelling van de BRT nieuwsredactie (Sinardet, 2004). Het doorbreken van het monopolie leverde in vele landen voor de publieke omroep een zwaar publieksverlies op, zo ook in Vlaanderen. De BRT, een sterk gepolitiseerd, centralistische en hiërarchische organisatie had veel moeite met deze nieuwe concurrentie en haar marktaandeel verzwakte aanzienlijk (Sinardet, 2004). Vanaf de jaren '90 is er door de overheid getracht deze neerwaartse spiraal te doorbreken, waarbij de naam van de omroep werd gewijzigd in de VRT en er meer plaats kwam voor een zekere bedrijfslogica (Sinardet, 2004).

De belangrijkste nieuwsuitzending van de VRT en de VTM heten respectievelijk *Het Journaal* en *Het Nieuws*. Beide journaals worden uitgezonden op hetzelfde tijdstip, om 19.00uur. De hierboven geschetste ontwikkeling van de zenders ziet men terug in de kijkeraantallen van de journaals. In 1997 was *Het Nieuws* het populairste journaal, waar gemiddeld meer Vlamingen naar keken dan *Het Journaal*. Door de ontwikkelingen van de publieke omroep is dit beeld in volgende jaren gekanteld, waarbij in 2007 *Het Journaal* weer de meest bekeken nieuwsuitzending was, met gemiddeld 12% van de Vlamingen (Aalberg et al. 2010). In historisch perspectief blijken de kijkeraantallen zeer stabiel. Wanneer inhoudelijk naar het nieuwsaanbod op de zenders wordt gekeken blijkt dat de Vlaamse kijker relatief veel nieuws en actualiteit krijgt voorgeschoteld. Ondanks de ontwikkelingen naar meer commercialisering blijken beide zenders de afgelopen decennia een steeds langer durend journaal gemaakt te hebben (Aalberg et al., 2010).

3.2 Politici in het nieuws

Het onderzoeksveld, de mate waarin Franstalige politici in het Vlaamse nieuws komen, is mede door haar specifieke karakter nog niet vaak behandeld. De beperkte eerdere onderzoeken zijn het echter meer dan waard om genoemd te worden, om op deze manier het uitgangspunt van dit onderzoek concreter te kunnen voorstellen.

Sinardet heeft in 2000 een onderzoek gedaan naar de manier waarop de televisiezenders in Vlaanderen en Wallonië berichten over de andere gemeenschap. Hierin stond het politieke nieuws centraal van de belangrijkste dagelijkse journaals op de commerciële en publieke omroep van beiden taalgemeenschappen. Enkele belangrijke resultaten uit het onderzoek van Sinardet zijn dat in Vlaanderen relatief gezien veel minder

personen van de andere taalgemeenschap aan het woord worden gelaten, wanneer dit vergeleken wordt met het aantal Vlamingen in de Franstalige gemeenschap. Daarnaast blijkt bijna 90% van de politici uit de andere gemeenschap op de Vlaamse televisie te bestaan uit politici van de federale regering. Dit staat in tegenstelling tot de verhouding bij de Franstalige publieke omroep, waarbij 35,79% van de politici uit parlementsleden bestaan (Sinardet, 2000).

Naast het onderzoek van Sinardet in 2000, waarbij de Vlaamse en Franstalige televisiejournals werden vergeleken heeft het Steunpunt Media in 2010 een onderzoek uitgevoerd naar het aandeel Franstalige politici in het Vlaamse nieuws. Het Steunpunt baseert zich op de data van alle 19uur journals op de VRT en VTM in een periode van 2003 tot en met 2009. De resultaten uit dit onderzoek sluiten aan bij de resultaten van Sinardet over de Vlaamse media. In de zeer uitgebreide onderzoeksperiode blijkt het aandeel Franstalige in het Vlaamse nieuws erg beperkt. Wanneer gekeken wordt naar alle fragmenten waarin een politicus aan bod kwam, of wel genoemd of wel aan het woord gelaten werd, blijkt dat maar 1 op de 6 politici Franstalig is. Wanneer verder wordt gespecificeerd op alleen federale politici en de premier buiten beschouwing wordt gelaten wordt het aandeel Franstaligen iets groter, respectievelijk 1 op de 5 en 1 op de 4 politici is dan Franstalig (ENA, 2010).

In het onderzoek van het Steunpunt komt verder naar voren dat van de Franstalige politici in het nieuws iets meer dan de helft, 52% daadwerkelijk aan het woord wordt gelaten. De Vlaamse politici kunnen echter in 65% van de gevallen zelf hun boodschap verkondigen. Tevens blijkt dat het aantal minuten dat de Franstalige politici aan het woord komen in vergelijking met de Vlaamse politici een stuk lager is. De Vlaamse politici kwamen totaal 31 uur aan het woord, de Franstalige politici maar 7 uren (ENA, 2010). Van de Franstalige politici blijkt maar liefst 99% vanuit de regering te komen en maar liefst 90% van de politici komen uit de partijen PS of MR. Dit levert een zeer eenzijdig beeld op voor de Vlaamse kijker, waardoor de kijker een zeer homogeen beeld van de Franstalige politiek krijgt (ENA, 2010).

Zoals hierboven beschreven blijkt dat er een groot verschil is tussen de manier waarop Vlaamse en Franstalige politici in het Vlaamse nieuws komen. De grote verschillen tussen de Vlaamse en Franstalige politici zijn aan de Franstalige kant van de taalgrens kleiner, maar wel degelijk aanwezig.

4. Hypothesen

In het tweede hoofdstuk is uiteen gezet welke factoren een rol spelen bij bepaling van het politieke nieuws. Daarnaast is in het vorige hoofdstuk uiteengezet hoe het televisielandschap en de nieuwsmedia in België is opgebouwd. Aan de hand van de factoren die het nieuws bepalen en met in het achterhoofd deze scheiding tussen de media en de politiek zullen enkele hypothesen worden opgesteld die de verschillen tussen de politici van de twee taalgroepen onderzoeken.

4.1 Kwantitatieve verschillen tussen Franstalige en Vlaamse politici

De nieuwsmedia zijn de belangrijkste bron voor politieke informatie voor burgers. Het is daarom de taak van de media om de politiek relevante informatie aan de kiezers te bieden. Hierbij wordt verwacht dat de media het nieuws op een objectieve en gebalanceerde manier brengen. Eerder onderzoek wijst uit dat de Franstalige politici minder dan hun Vlaamse collega's in het Vlaamse nieuws aan bod komen. Daarnaast worden de Franstalige politici minder aan het woord gelaten dan hun Vlaamse collega's. Dit lijkt in eerste instantie te wijzen op een bias of disbalans in het nieuws. Wanneer echter gekeken wordt naar de manier waarop balans wordt vastgesteld blijkt deze voornamelijk afhankelijk van mediaroutines (Hopmann et al, 2012). Deze mediaroutines zijn onder andere de nieuwswaarde en de functie van de politicus.

Het verwachte verschil tussen Franstalige en Vlaamse politici kan dus worden uitgelegd aan de hand van deze mediaroutines. Ten eerste zijn Franstalige politici minder nieuwswaardig dan hun Vlaamse collega's. Omdat Vlaamse kiezers niet op Franstalige politici kunnen stemmen zijn de gedragingen en meningen van deze groep minder van belang. Ten tweede zullen Franstalige politici minder in het Vlaamse nieuws willen verschijnen. De belangrijkste reden om in het nieuws te verschijnen is de zichtbaarheid naar de achterban en het verkrijgen van bekendheid. Het feit dat de politici niet verkozen kunnen worden in Vlaanderen, maar wel in het Franstalige deel van het land zal ervoor zorgen dat de politici zich liever in de Franstalige media laten zien. Deze twee factoren leiden tot de eerste hypothese, waarbij verwacht wordt dat de Franstalige politici minder in het nieuws verschijnen.

De manier waarop politici in het nieuws komen kan worden opgedeeld in zichtbaarheid en aanwezigheid. Bij de aanwezigheid wordt de politicus niet alleen genoemd,

maar krijgt hij of zij een podium om zijn eigen mening te verkondigen. Er wordt verwacht dat ook hier een verschil bestaat tussen de Franstalige en Vlaamse politici. De journalisten trachten in hun werk de kosten te minimaliseren, waardoor zij op een zo efficiënt mogelijke manier werken. De Franstalige politici zijn, om bovengenoemde redenen, minder beschikbaar voor het Vlaamse nieuws, waardoor het voor een journalist lastiger is om een Franstalige politicus te benaderen. Daarnaast vormt het taalverschil hierbij een probleem. Wanneer een Franstalige politicus in het Vlaamse nieuws komt zal hij het merendeel van de tijd moeten worden ondertiteld. Enerzijds omdat het Frans ondertiteling vereist, anderzijds als het Nederlands van mindere kwaliteit is. Deze factoren leiden tot de tweede hypothese, waarbij verwacht wordt dat Franstalige politici minder aan het woord worden gelaten in vergelijking met hun Vlaamse collega's.

Een derde verschil tussen de politici kan worden verwacht in het verschil tussen de regering en het parlement. De regering is de machtigste politieke actor en staat daarmee bovenaan in de hiërarchie. De regering wordt gevolgd door het parlement, wat als medewetgever ook een zekere directe invloed heeft op de burgers. De federale regering bestaat voor de helft uit Franstalige politici. Omdat deze politici de verantwoordelijkheid dragen voor het federale beleid hebben zij een inherente nieuws waarde voor de Vlaamse burgers. Het Franstalige deel van het parlement staat echter helemaal onderaan de hiërarchie, onder andere door de hierboven genoemde redenen dat er niet op deze politici gestemd kan worden. Er wordt dan ook verwacht dat de aandacht voor de Franstalige politici zich voornamelijk concentreert op de regering.

Hoewel in de grondwet is vastgelegd dat de federale Premier taalneutraal is, geeft een Franstalige premier dezelfde 'problemen' als overige politici. Hoewel het verschil tussen Franstalige en Vlaamse premiers wordt verwacht kleiner te zijn dan bij de overige politici, kan ook een Franstalige premier ook alleen in zijn taalgebied worden herverkozen en is het Nederlands niet zijn of haar moedertaal, waardoor een taalbarrière op kan duiken. Hierdoor zullen de kosten van de journalist bij deze premier hoger zijn, en de baten voor de Franstalige premier lager bij het verschijnen in het Vlaamse nieuws. Verwacht wordt dan ook dat er een verschil bestaat tussen het aantal optredens van een Vlaamse en een Franstalige premier.

Deze verwachte kwantitatieve verschillen leiden tot de volgende vier hypothesen:

Hypothese 1: *Franstalige politici komen minder vaak in het nieuws dan hun Vlaamse collega's*

Hypothese 2: De Franstalige politici worden minder vaak aan het woord gelaten

Hypothese 3: De aandacht voor Franstalige politici is verhoudingsgewijs meer geconcentreerd op de regering

Hypothese 4: Een Franstalige premier komt minder vaak in het nieuws dan zijn Vlaamse voorgangers

4.2 Kwalitatieve verschillen tussen Franstalige en Vlaamse politici

Naast de kwantitatieve verschillen in het aantal keer dat de politici in het nieuws komen zal in het onderzoek gekeken worden naar enkele kwalitatieve verschillen tussen de Franstalige en Vlaamse politici.

Ten eerste wordt daarbij verwacht dat de Franstalige politici op een meer kritische manier in het nieuws komen. In het publieke discours in Vlaanderen staat een grotere autonomie voor Vlaanderen centraal. De populariteit van de N-VA, met haar duidelijke standpunten over een confederale staat en eventuele onafhankelijkheid van Vlaanderen, hebben gezorgd dat dit belangrijkste thema's zijn in het publieke discours. Daarnaast worden de politieke gebeurtenissen in de afgelopen tien jaar gekenmerkt door onderhandelingen over staatsvormingen, wel of niet ongrondwettelijke verkiezingen en langdurende regeringsonderhandelingen. In deze belangrijke thema's stonden de Franstalige en Vlaamse partijen en politici tegenover elkaar. Zoals wordt veronderstelt door Niven proberen journalisten in hun berichtgeving heersende frames te gebruiken, om zo aan te sluiten bij de publieke opinie en interne en externe actoren tevreden te stellen. Door de Franstalige politici in een negatiever daglicht te stellen dan hun Vlaamse collega's worden de items en onderwerpen tevens dramatischer en is er sprake van een conflict situatie, twee factoren die mede bepalend zijn voor de nieuws waarde en de baten van de journalist. Deze conflictsituatie wordt verder uitgebuit door Franstalige politici vaker in een item of fragment te koppelen aan een andere politicus, met een tegengestelde mening. Twee of meer politici die elkaar in een fragment tegenspreken levert interessantere televisie dan een enkele politicus die zijn of haar mening verkondigd. Vanuit het oogpunt van de politici wordt verwacht dat de Franstalige politici zich minder zullen aantrekken van een eventuele negatieve berichtgeving, omdat zij geen electorale winst kunnen boeken met een positief optreden in de Vlaamse media.

Naast dat verwacht wordt dat Franstalige politici vaker door een andere politicus gevolgd worden wordt de kritische toon aan de hand van de vraagstelling en de toon van het item gemeten. Enerzijds wordt verwacht dat Franstalige politici minder vaak een vraag gesteld krijgen. Wanneer in een fragment hoorbaar de vraag van de journalist wordt

opgenomen heeft de politicus meer mogelijkheden zijn eigen verhaal te verkondigen dan wanneer zijn of haar quote geplakt wordt tussen een inleiding en conclusie van de voice-over. Anderzijds wordt verwacht dat de vraagstelling, wanneer deze aanwezig is, bij Franstalige politici vaker kritisch van aard is. Ten slotte kan gekeken worden naar het gehele item, dus inclusief de introductie vanuit de studio en de overige actoren.

Ten tweede wordt een verschil verwacht bij de duur van de quote van een Franstalige politicus, afhankelijk van de kwaliteit van hun Nederlands. Voor journalisten is het gemakkelijker een politicus die vloeiend Nederlands spreekt in een item te verwerken en voor de politicus die vloeiend Nederlands spreekt is een optreden voor de Vlaamse televisie tevens gemakkelijker.

Ten derde wordt een verschil verwacht in de rol die politici aannemen wanneer zij in het nieuws komen. In het verlengde van de grotere aandacht voor regeringsleden en hun inherente nieuwswaarde wordt verwacht dat Franstalige politici die zelf nieuws maken vaker in het nieuws verschijnen. Wanneer een politicus een nieuwe wet of beleid verkondigt vormt hij of zij voor de journalist de belangrijkste bron. Een Franstalig federaal regeringslid zal daarom in het nieuws komen wanneer hij of zij nieuw beleid aankondigt. Het is in deze situatie ook voor de politicus van belang dat hij of zij in het Vlaamse nieuws komt, omdat het federale wetgeving betreft die ook Vlaamse burgers treft. Wanneer echter buiten de politiek een onderwerp of gebeurtenis plaatsvindt zal de journalist zich eerder richten op een Vlaamse politicus. Deze politicus heeft baat bij een grotere media-aandacht en de journalist heeft minder kosten om deze reactie op papier of camera te krijgen. Een indicator van de rol die politici aannemen is de plaats waar zij in het nieuws komen. Het maken van nieuws, dus het afkondigen van beleid of wetgeving, gaat meestal gepaard met een persconferentie of officieel persmoment. Het reageren op nieuws zal eerder plaatsvinden in de wandelgangen of een officieus moment wanneer de journalisten en politici elkaar tegen het lijf lopen.

Ten slotte wordt er een verschil verwacht met betrekking tot de thema's waarmee politici in het nieuws komen. Naast zichtbaarheid in de media wordt het podium door de politici gebruikt in onderhandelingen en om hun tegenstanders te beïnvloeden en eventueel beschadigen. Daarnaast kan de media een podium vormen om een breder publiek bij een discussie te betrekken. Franstalige politici zullen dus, wanneer het gaat om federale thema's, ook in het Vlaamse nieuws willen verschijnen. Hiemee kunnen zij hun Vlaamse collega's op hun eigen terrein van repliek voorzien bij onderhandelingen. Tevens kunnen zij het Vlaamse publiek laten kennismaken met hun standpunten ten aanzien van federale thema's. In het geval van regionale thema's zullen deze politici veel minder het Vlaamse nieuws opzoeken.

Tevens zijn Franstalige politici in het geval van federale thema's wel nieuwswaardig voor de media en bij regionale thema's veel minder.

Deze verwachte kwalitatieve verschillen leiden tot de volgende hypothesen:

Hypothese 5: *Aan Franstalige politici wordt minder vaak een vraag gesteld*

Hypothese 6: *Bij de vraagstelling wordt bij Franstalige politici vaker een kritische vraag gesteld*

Hypothese 7: *Items waarin Franstalige politici aan bod komen zijn vaker negatief voor deze politicus dan bij Vlaamse collega's*

Hypothese 8: *Franstalige politici worden vaker gevolgd door een andere politicus dan hun Vlaamse collega's*

Hypothese 9: *De andere politici hebben bij Franstalige politici vaker een tegengestelde mening*

Hypothese 10: *Franstalige politici die beter Nederlands spreken komen langer aan het woord*

Hypothese 11: *Franstalige politici worden vaker aan het woord gelaten wanneer zij het nieuws zelf maken*

Hypothese 12: *De plaats waar een politicus aan het woord wordt gelaten verschilt tussen Vlaamse en Franstalige politici*

Hypothese 13: *Franstalige politici komen vaker in het nieuws bij federale thema's.*

5. Operationalisering

5.1 Data

Voor het onderzoek is gebruik gemaakt van de data van het Steunpunt Media. Dit samenwerkingsverband tussen de Universiteit Antwerpen en de Katholieke Universiteit Leuven codeert alle belangrijkste nieuwsuitzendingen in Vlaanderen, het 19.00uur journaal van de VRT en het 19.00uur nieuws van de VTM. Het Steunpunt is hiermee in 2003 begonnen, waarmee het internationaal gezien een van de meest uitgebreide en volledige archieven is (ENA, 2013). Het coderen van de nieuwsuitzending wordt gedaan op vele verschillende factoren, zoals de actoren die in het nieuws komen, de journalist, thema's, lengte van het item en lengte van de spreektijd etc. Uit dit databestand zijn alle federale politici gefilterd, die in dit onderzoek gebruikt worden. De tijdsperiode van het onderzoek loopt in de periode waarvan de data beschikbaar was, januari 2003 tot en met september 2012. Dit leverde een dataset op van 27.917 cases. Het grote voordeel van de dataset van het Steunpunt is dat deze alle nieuwsuitzendingen in de onderzoeksperiode hebben gecodeerd. Hierdoor wordt er geen gebruik gemaakt van een steekproef, maar kan het onderzoek zich baseren op de totale omvang van het aantal mediaoptreden van de politici.

Het bestand van het Steunpunt is vervolgens aangevuld met informatie over de politici. Hierbij werd gekeken of de politici behoorden tot de coalitie of oppositie partijen, of het regeringsleden of parlementariërs waren, de partij waartoe de politicus behoort en of de politicus Vlaams of Franstalig was. Met deze dataset kunnen de hypothesen 1, 2, 3, 4 en 13 getest worden. Deze informatie is voor een deel verkregen via eerder onderzoek van de universiteit. Het laatste jaar van de onderzoeksperiode, september 2011 tot en met september 2012 is vervolgens aangevuld met informatie van de site van het Belgische parlement en de regering.

De onderzoeksvraag van deze thesis richt zich niet alleen op het verschil in *aantal* nieuwsverschijningen van de politici, maar ook de *verschillen* tussen de Franstalige en Vlaamse politici. Hiervoor is een aanvullend onderzoek gedaan, door een steekproef van 600 fragmenten (300 Vlaamse en 300 Franstalige politici) opnieuw te bekijken en aanvullend te coderen. Voor deze steekproef zijn uit het totaal aantal cases waarin een Franstalige politicus aan het woord kwam (6534 cases) willekeurig 300 items getrokken. Hetzelfde is gedaan vanuit het totaal van de Vlaamse politici, waarvan er 21.382 cases waren. Vervolgens zijn de fragmenten opnieuw bekeken en aanvullend gecodeerd op de volgende variabelen: plaats van

item, taal van de actor en kwaliteit van het Nederlands (bij Franstalige actoren), de vraagstelling door de journalist, de rol van de politicus, en de toon van het item. Daarnaast werd gecodeerd of item positief of negatief nieuws was voor de gemiddelde Vlaming. In de komende paragraaf zal in detail worden stilgestaan bij de variabelen en de verantwoording voor het codeboek. Uiteindelijk zijn er 300 fragmenten met Franstalige politici en 294 fragmenten met Vlaamse politici opgenomen in het onderzoek. Dit levert een tweede dataset op met 594 cases, waarmee de hypothesen 5 tot en met 12 getest kunnen worden.

5.2 Methode

In het onderzoek worden twee groepen vergeleken, de Vlaamse en de Franstalige federale politici. Er is gekozen om alleen federale politici mee te nemen in het onderzoek, om zo een evenwichtig beeld te krijgen. Het is namelijk hoogst onwaarschijnlijk dat een regionale of lokale Franstalige politicus meerdere malen in het Vlaamse nieuws zal verschijnen. Tevens is gekozen om de verschillen tussen de politici te onderzoeken aan de hand van optredens in televisiejournaals. De keuze hiervoor, en niet bijvoorbeeld kranten of radioberichtgeving is tweeledig. Enerzijds bestaat er een groot en overzichtelijk bestand van de televisie-uitzendingen, anderzijds wordt het medium televisie een zeer grote macht toegedicht naar de burger toe. Het is daarmee aannemelijk dat het beeld van de politici, zoals deze op televisie verschijnen, enige invloed heeft op de manier waarop Vlaamse kijkers de politieke realiteit zien. Daarnaast beschouwen de politici en journalisten in Vlaanderen de televisie als machtigste mediabron (Van Aelst et al, 2008).

Zoals hierboven kort wordt aangehaald zijn er verschillende variabelen die in het onderzoek worden opgenomen. In de komende paragraaf, waarin het codeboek wordt besproken, zal concreter worden ingegaan op de inhoud van deze variabelen. Na de codering van de fragmenten is de aanvullende informatie met betrekking tot de steekproef samengevoegd met de informatie van het Steunpunt Media. Hierdoor kan er in eerste instantie onderzoek gedaan worden naar alle 27.917 cases, maar gaat er tevens geen informatie verloren wanneer alleen gekeken wordt naar de 594 fragmenten. Leidend in de analyse zijn de hypothesen die in de vorige paragraaf uitgebreid werden besproken. Er is telkens getracht de verschillen tussen de twee groepen in kaart te brengen, waarna er via een t-test gekeken is of de verschillen significant zijn. Hierbij dient te worden vermeld dat significantie testen op een zeer grote steekproef, wat de 27.917 cases is, met enige terughoudendheid moet worden benaderd. Een steekproef met een dusdanige grote N levert voor bijna alle resultaten een significant verschil. Er zal dus bij deze dataset ook veel aandacht worden besteed aan de

grootte van de verschillen tussen de twee groepen. Bij de analyse van de kleine dataset leveren de significantietesten minder problemen op. Aangenomen kan worden dat kleinere, maar significante, verschillen in een steekproef met een N van rond de 600 wel degelijk een betrouwbaar resultaat geven.

5.2.1. Codeboek

Een aantal van de aanvullende variabelen die in dit onderzoek gebruikt worden zijn eerder subjectief van aard. Het is daarom van belang een uitgebreid en gedetailleerd codeboek op te bouwen, om op deze manier een mate van objectiviteit te verkrijgen in het onderzoek. Hierdoor is het codeboek gemaakt in samenwerking met twee individuele codeurs. Een eerste versie van het codeboek is gebruikt door de twee codeurs om allebei 20 items te coderen. Vervolgens is er gezamenlijk gekeken naar de overeenkomsten en de verschillen, waarna het codeboek op punten van discussie is aangepast. Dit proces heeft zich drie maal herhaald, totdat beide codeurs gelijke resultaten hebben verkregen.

Met het definitieve codeboek heeft de eerste codeur vervolgens alle items gecodeerd. Daarna is een steekproef van 10% van de items getrokken, die nogmaals door een tweede codeur zijn gecodeerd. De resultaten van de twee codeurs zijn naast elkaar gelegd en hierover is per variabele de Kappa berekend. Met deze Kappa kan onderzocht worden of de verschillen tussen de twee codeurs te wijten zijn aan puur toeval, of dat het coderen een zekere mate van objectiviteit kan waarborgen. In onderstaande tabel wordt per variabele de Kappa genoteerd.

Tabel 1: intercodeursbetrouwbaarheid

	Kappa	N
Plaats	0,817	59
Vraag	1	59
Taal vraag	-	4
Toon vraag	1	4
taal politicus	1	59
kwaliteit Vlaams	0,811	59
Rol politicus	0,892	59
+/- item voor politicus	0,898	59
Binnen-/buitenlands	1	59
+/- item voor Vlaming	0,574	59
andere Actoren	1	59

Zoals blijkt uit bovenstaande tabel heeft de Kappa voor bijna alle variabelen een voldoende hoge waarde. Voor de variabele taal van de vraagstelling door de journalist werd geen kappa berekend, omdat bij alle items in de steekproef deze taal Nederlands was. Ten aanzien van de

variabele positief of negatief nieuws voor de Vlaming werd een kappa van 0,574 bereikt. Deze waarde is te laag, en er is daarom gekozen om deze variabele niet op te nemen in de analyses. De vraag of het nieuwsitem voor een gemiddelde Vlaming positief of negatief zou zijn blijkt een zeer subjectieve vraag. Er wordt verwacht dat de codeur bij deze vraag zich een beeld vormt van de gemiddelde Vlaming, en vervolgens in te schatten hoe deze Vlaming tegenover het nieuws zou staan. Deze veronderstellingen bleken te interpretatief om tot een objectieve codering te komen.

Hierna zullen kort de variabelen besproken worden waarbij inhoudelijke keuzes zijn gemaakt ten opzichte van de categorieën. Daarnaast kan in bijlage 1 en 2 het codeboek en de uitgebreide uitleg hiervan worden teruggevonden. Het codeboek bestond uit zes onderdelen, te weten (1) de informatie, (2) plaats, (3) journalist, (4) politicus, (5) nieuws en (6) overige actoren. Het eerste onderdeel concentreerde zich op de objectieve informatie. Het itemnummer en de politicus stond hierbij al vast, omdat deze twee variabelen de steekproef zijn. Dit onderdeel werd aangevuld met de partij van de politicus, alleen wanneer deze expliciet genoemd werd of in beeld werd gebracht.

Het tweede onderdeel indiceert in welke omgeving de politicus aan het woord wordt gelaten. Hierbij werden zes categorieën onderscheiden, 1 in de studio, 2 een officieel persmoment, 3 een officieus persmoment, 4 in het parlement, 5 partijgerelateerd en een restcategorie 6 anders. Deze categorieën zijn bepaald aan de hand van de mogelijkheden waarin een politicus en journalist elkaar tegen komen.

Het derde onderdeel van het codeboek concentreert zich op de journalist. Hierbij wordt aangegeven of de journalist duidelijk hoorbaar een directe vraag stelt aan de politicus. Wanneer er sprake is van een vraag worden de volgende items gecodeerd. Daarbij wordt gekeken of de vraagstelling in het Nederlands of Frans gebeurd en de toon van de vraag wordt gecodeerd. De toon is verdeeld in een neutrale of kritische vraag. Kritische vragen worden vervolgens onderscheiden in vragen waarbij sprake is van: tegenargumenten, contrasterende visies, negatieve gevolgen en/of een lage slagingskans.

Het vierde onderdeel legt de aandacht op de politicus die in het item aan bod komt. Daarbij werd aangegeven of het een Vlaamse of Franstalige politicus betrof, als extra controle op het originele bestand. Vervolgens werd bij Franstalige politici de taal gecodeerd en de kwaliteit indien men Nederlands sprak. Deze kwaliteit van het Nederlands werd op een vijfpuntsschaal gemeten, van zeer slecht, slecht, gemiddeld, goed naar zeer goed. Het beoordelen van de kwaliteit van iemands taalgebruik is eerder subjectief. Er is getracht dit te ondervangen door de categorieën te baseren op de taalniveaus zoals deze door de Europese

Unie worden uitgegeven ten aanzien van het taalonderwijs. Binnen het taalonderwijs zijn er vijf verschillende niveaus te behalen. Deze niveaus zijn in het kader van het onderzoek licht aangepast om ze zo bruikbaar te maken voor de bepaling van de kwaliteit van het Nederlands. In bijlage 3 is het schema met de taalniveaus volgens de Europese richtlijnen opgenomen.

Daarnaast wordt er in dit onderdeel gekeken naar de rol waarin de politicus in het nieuws komt. Hierbij is een tweedeling gemaakt tussen politici die in het nieuws verschijnen omdat zij zelf het nieuws maken, of omdat zij reageren op nieuws. Dit onderscheid is geoperationaliseerd aan de hand van de onderwerpen van de nieuwsitems. Politiek nieuws betreffende onderhandelingen en andere vormen van de politieke praktijk valt onder het maken van nieuws. Wanneer regeringsleden dus nieuw beleid aankondigen, of parlementariërs reageren op eventuele nieuwe wetgeving ‘maken’ zij nieuws. Het reageren komt alleen voor wanneer er in de samenleving of het buitenland een bepaalde gebeurtenis is voorgevallen waar een reactie van de politicus over gevraagd wordt. Tenslotte is gekeken naar de toon van het gehele item voor de politicus. Hierbij is gecodeerd of de politicus, wanneer het gehele item in ogenschouw wordt genomen, positief of negatief in beeld is gebracht.

Het vijfde onderdeel concentreert zich op de inhoud en het thema van het nieuws. Er wordt onderscheid aangebracht tussen binnenlands en buitenlands nieuws. Vervolgens wordt bij binnenlands nieuws gekeken of het voor de Vlaamse kijker een positief of negatief nieuwsbericht was. Het zesde en laatste onderdeel richt zich op de overige actoren die in het item aan bod komen. Hierbij worden de overige politici in het fragment gecodeerd, op vergelijkbare wijze als in het eerste onderdeel. Dus de naam van de politicus, en de partij wanneer deze expliciet genoemd wordt, worden genoteerd. Ten slotte wordt er per politicus gekeken of deze de mening van de eerste actor deelt of juist een tegengestelde mening uitdraagt. Wanneer de mening of de reactie van de tweede en volgende actoren niet hetzelfde onderwerp raken als de eerste actor wordt deze vraag niet beantwoord.

Naast het codeboek met de coderingen van het steekproef is in bijlage 4 het codeboek voor de thema's opgenomen zoals dit gebruikt wordt door het Steunpunt. Hierin kan worden teruggevonden op welke manier de thema's van de items worden gecodeerd.

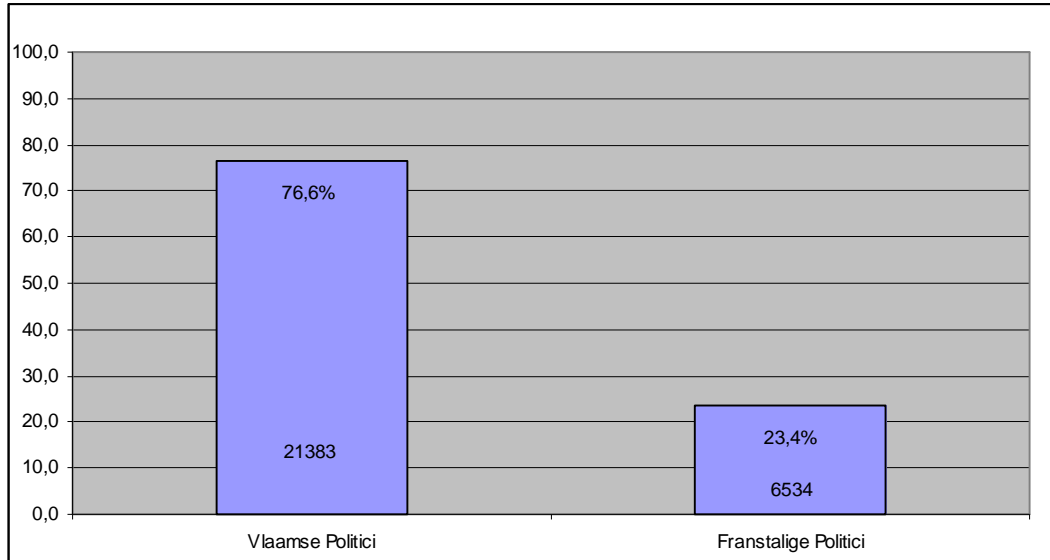
6. Resultaten

In het komende hoofdstuk zullen de resultaten van het onderzoek worden gepresenteerd. Er zal per hypothese kort worden stilgestaan bij de opbouw van de variabelen die gebruikt zijn voor de analyse en de resultaten die werden behaald.

6.1 Franstalige politici komen minder in het nieuws

In de eerste plaats is er gekeken naar het aantal keer dat een Vlaamse of Franstalige politicus in het Vlaamse nieuws is verschenen over de gehele onderzoeksperiode van 2003 tot en met november 2012. Hierbij zijn politici zowel in het nieuws wanneer zij worden genoemd, als wanneer zij zelf aan het woord komen. Dit verschil tussen aan bod komen of aan het woord komen is gebaseerd op de distinctie tussen zichtbaarheid en aanwezigheid van Tresch (2009). Uit figuur 1 blijkt dat van alle politici die in het nieuws zijn verschenen in de onderzoeksperiode 23,4% Franstalig is. Dit komt neer op 6.534 Franstalige politici die in het nieuws zijn geweest. Hier tegenover kwam 21.383 keer een Vlaamse politicus in het nieuws, ofwel in 76,6% van de gevallen. Vervolgens is er onderzocht of er een verschil bestaat tussen de politici wanneer gekeken wordt of zij in het nieuws *genoemd* worden, of ook *aan het woord* worden gelaten. Een politicus die zelf zijn mening of standpunt mag verkondigen heeft uiteraard meer invloed op het item en de manier waarop hij of zij in het nieuws verschijnt, dan wanneer zijn of haar naam alleen wordt genoemd. In tabel 2 worden de verschillen gepresenteerd. Bij de Vlaamse politici wordt in 64% van de items de politicus zelf aan het woord gelaten. Binnen de Franstalige groep is dit 14% lager, zij hebben maar in de helft van de gevallen (50%) de mogelijkheid zelf hun woord te doen. Dit verschil tussen de Franstalige en Vlaamse politici blijkt statistisch significant, $t(10476)=20.07$; $p<0.01$.

Figuur 1: Aantal Vlaamse en Franstalige politici in de 19-uur journaals (N= 27.917)

Naast het feit dat de Franstalige politici minder in het nieuws verschijnen en minder zelf aan het woord komen is er onderzocht hoelang de politici aan het woord komen. In totaal komen de Franstalige politici 60474 seconden aan het woord, wat gelijk staat aan 16,8 uur. Gemiddeld komt een Franstalige politicus in een item 18 seconden aan het woord. De Vlaamse politici komen in totaal 323.720 seconden aan het woord, of wel 89,9 uur. Gemiddeld komen de Vlaamse politici 24 seconden aan het woord. Van de 106,7 uren dat de Vlaamse kijker dus een politicus aan het woord zag de afgelopen 10 jaar, was 15,7% gevuld met Franstalige politici.

De Franstalige politici komen dus significant minder vaak in het nieuws, worden minder vaak aan het woord gelaten en wanneer zij aan het woord komen hebben zij minder tijd om hun verhaal te doen. Er blijkt dus een groot verschil tussen de twee politieke groepen in België. Het kan echter worden aangenomen dat niet zozeer het verschil tussen de taalgrens van belang is voor een objectief nieuws, maar veel eerder welke politici aan het woord komen. Vormt het nieuws een evenwichtige afspiegeling van de regering tegenover het parlement en de coalitie tegenover de oppositie? Ook bij deze vraag wordt er weer onderscheid gemaakt tussen de twee taalgroepen. Binnen de Vlaamse politici blijkt 42,9% uit de regering te komen, tegenover 57,1% parlementsleden. Van deze parlementsleden zijn er vervolgens 55,2% van de coalitiepartijen, en 44,8% oppositieleiden. De verdeling van de Franstalige politici laat hierbij een veel minder evenwichtig beeld zien. De verdeling parlement/regering blijkt nog redelijk in evenwicht, met 48,7% van de items voor het parlement en 51,3% voor de regering. Van de parlementsleden blijkt echter 87,8% te behoren tot de coalitiepartijen, en maar 12,2% van de

Franstalige politici, behoort tot de oppositie. Het verschil tussen de regering en het parlement is tussen de Vlamingen en Franstaligen een kleine 10%, maar tussen de coalitie en oppositie ligt een gat van 32% te zitten. Beide verschillen blijken significant bij het uitvoeren van een t-test, respectievelijk: $t(101740)=-11.892$; $p<0.01$ en $t(7464)=-44.232$; $p<0.01$.

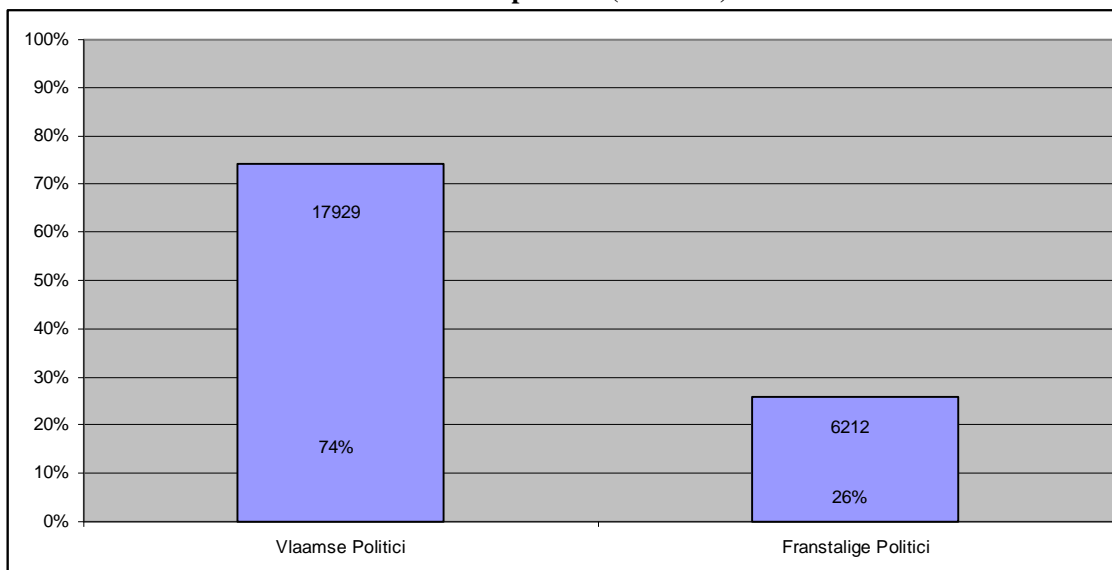
Tabel 2: De duur, aanwezigheid, zichtbaarheid en functie van de politici die in het nieuws verschijnen, inclusief premier.(N=27.917)

	Vlaamse Politici	Franstalige Politici
Duur aan het woord (sec)	323.720	60.474
gemiddeld	24	18
In het nieuws (items)	21.383	6.534
	76,6%	23,4%
Aan het woord (items)	13.688	3.284
	64%	50,3%
Regering (items)	9.177	3.352
	42,9%	51,3%
Parlement (items)	12.206	3.182
	57,1%	48,7%
Waarvan Coalitie (items)	6.705	2.792
	55,2%	87,8%
Waarvan Oppositie (items)	5.435	389
	44,8%	12,2%

Uit eerder onderzoek blijkt dat een premier veel van de media-aandacht van politici voor zijn of haar rekening neemt (ENA, 2011). In de onderzochte periode zijn er drie Vlaamse premiers en een Franstalige premier aan de macht geweest. Hierdoor zou er een vertekening van de data kunnen ontstaan. Om dit te ondervangen zijn de bovenstaande analyses nogmaals uitgevoerd zonder de premier op te nemen in de analyse. De resultaten, gepresenteerd in figuur 2 en tabel 3, van deze tweede analyse zijn in lijn met de bovenstaande resultaten. Wel blijken de groepen iets meer naar elkaar toe te kruipen. Zonder de premiers zijn er nog 24.141 politici in het nieuws verschenen. Dit was 17.929 keer een Vlaamse politicus en 6.212 keer een Franstalige politicus, respectievelijk 74% en 26%. De Vlaamse politici worden in deze analyse in 66,7% van de items aan het woord gelaten, de Franstalige politici 50,6%. Dit is ten opzichte van de eerste analyse licht gestegen, wat verklaard kan worden door het feit dat veel nieuwsberichten wel over de premier gaan, maar deze niet altijd aan het woord wordt gelaten. Dat de premier een groot deel van de media-aandacht op zich neemt wordt duidelijk wanneer gekeken wordt naar de spreektijd van de politici. Voor de Vlaamse politici is deze gemiddeld 15,6 seconden, de Franstalige politici hebben gemiddeld nog maar 9,2 seconden om hun

verhaal te doen. De totale spreektijd is in beide groepen ook afgenomen, naar 77,8 uur voor de Vlaamse politici en 15,8 uur voor de Franstalige politici. De Vlaamse premiers hebben totaal dus 11,1 uur spreektijd gekregen, de Franstalige premier 1 uur.

Figuur 2: Aantal Vlaamse en Franstalige politici in de 19-uur journaals exclusief premier (N=24141)

Tabel 3: De duur, aanwezigheid, zichtbaarheid en functie van de politici die in het nieuws verschijnen, exclusief de premier (N=24141)

	Vlaamse Politici	Franstalige Politici
Duur aan het woord (sec)	279.928	57.145
gemiddeld	9,2	15,6
In het nieuws (items)	17.929	6.212
	74%	26%
Aan het woord (items)	11.958	3.141
	66,7%	50,6%
Regering (items)	5.745	3.030
	32%	48,8%
Parlement (items)	12.184	3.182
	68,0%	51,2%
Waarvan Coalitie (items)	6.705	2.792
	55,2%	87,8%
Waarvan Oppositie (items)	5.435	389
	44,8%	12,2%

Doordat in deze analyse de premier buiten beschouwing wordt gelaten wordt er een effect verwacht op aandacht verdeling tussen de regering en de parlementsleden. Een groot gedeelte van de items waarin een regeringslid aan het woord komt zal namelijk gevuld zijn met de premier. Dit blijkt ook uit de analyse, 32% van de Vlaamse politici hoort tot de regering, bij de Franstaligen 48,8%. De verschillen tussen de oppositie en coalitie zijn uiteraard gelijk

gebleven, aangezien deze onafhankelijk zijn van het al dan niet opnemen van de premier in de analyse. Uit deze analyses blijkt dat, zowel met de premier als zonder de premier, de de verwachte verschillen tussen Vlaamse en Franstalige politici aanwezig zijn. Hypothese 1, 2 en 3 kunnen dan ook bevestigd worden. In de volgende paragraaf zullen de verschillen tussen de premiers verder worden uitgewerkt.

6.2 Het verschil tussen de premiers

Uit de voorgaande analyse blijkt dat de premier een aanzienlijk deel van de media-aandacht opeist. In de onderzochte periode zijn er zowel Franstalige als Vlaamse premiers aan de macht geweest. Er wordt daarom onderzocht of er een verschil bestaat in de mate waarin een Vlaamse premier en een Franstalige premier in het nieuws komen. In de afgelopen 10 jaar zijn er drie Vlaamse premiers aan de macht geweest, Guy Verhofstadt, Yves Leterme en Herman van Rompuy. Daarnaast is er sinds 6 december 2012 een Franstalige politicus premier, Elio Di Rupo. Om deze verschillen te onderzoeken moet er eerst gekeken worden naar de lengte van het premierschap van de verschillende politici. De periode dat een premier aan de macht is wordt verwacht een belangrijke voorspeller te zijn voor het aantal optredens. In de onderzochte periode is Verhofstadt 1.905 dagen premier geweest, Leterme 1.026 dagen, Van Rompuy 330 dagen en Di Rupo 299 dagen. In de analyse zijn het aantal mediaoptredens van de premiers gedurende deze periode gemeten.

Zoals uit tabel 4 blijkt komen de premiers gemiddeld bijna elke dag van hun regeerperiode in het nieuws. Yves Leterme komt het vaakst in het nieuws en Herman Van Rompuy moet het stellen met de minste optredens of vermeldingen. Het verschil tussen de premiers lijkt dus in eerste instantie niet te verklaren door de taalachtergrond van de politici. Wanneer daarnaast gekeken wordt hoe vaak de premiers in het nieuws zelf aan het woord worden gelaten blijkt ook in dit geval Van Rompuy een stuk lager te staan, hij wordt in 37% van zijn aanwezigheid ook aan het woord gelaten. Ten slotte blijkt dat ook het aantal seconden wat Van Rompuy gemiddeld aan het woord was het laagst te liggen van alle vier de premiers.

In tegenstelling tot de verwachting blijkt het verschil tussen de premiers zich niet op de taalgrens te bevinden. Van Rompuy blijkt daarentegen op alle drie de onderzochte variabelen een andere positie in te nemen dan de overige politici. Een verklaring voor dit verschil zou de ontstaansgeschiedenis van het kabinet Van Rompuy I kunnen zijn, een doorstart van Leterme I. Hypothese 3 kan dan ook niet bevestigd worden.

Tabel 4: Het aantal dagen premierschap, zichtbaarheid, aanwezigheid en duur van de quotes van premiers die in het nieuws verschijnen (N=3.754)

	Guy Verhofstadt	Yves Leterme	Herman Van Rompuy	Elio Di Rupo
Dagen premier	1.905	1.026	330	299
In het nieuws	1.888	1.231	313	322
Percentage van aantal dagen premier	99%	120%	95%	108%
Aan het woord	926	677	116	143
	49%	55%	37,1%	44%
Duur aan het woord (sec)	26.374	18.707	3.378	4.267
gemiddeld	14,00	15,26	10,83	13,25

6.3 De benadering van de journalist en de toon van het item

Zoals is uitgelegd in het voorgaande hoofdstuk wordt er verwacht dat Franstalige politici negatiever in het Vlaamse nieuws komen dan hun Vlaamse collega's. Het stellen van een vraag levert voor de politicus een betere mogelijkheid op om zijn eigen antwoord te formuleren. Bovendien kan het item en de aankondiging door de journalist of het medium minder worden gestuurd wanneer de vraag duidelijk te horen is in het fragment. Hierdoor wordt verondersteld dat de Franstalige politici minder vaak een vraag krijgen. Daarnaast wordt verwacht dat wanneer er een hoorbare vraag gesteld wordt dat deze in het geval van de Franstalige politici vaker kritisch is. In tabel 5 worden de resultaten van de analyses gepresenteerd.

Tabel 5: De benadering van de journalist en de toon van het nieuwsbericht

	Vlaamse Politici	Franstalige Politici
Hoorbare vraag (N=594)		
Ja	41	54
	13,9%	18,0%
Nee	253	246
	86,1%	82,0%
Kritische vraag (N=95)		
Ja	6	2
	14,6%	3,7%
Nee	35	52
	85,4%	96,3%
Beeld van de Politicus (N=590)		
positief	79	50
	27,1%	16,8%
Negatief	12	23
	4,1%	7,7%
Neutraal	201	225
	68,8%	75,5%

Uit de analyse blijkt dat er, in tegenstelling tot de verwachtingen, vaker een vraag wordt gesteld aan de Franstalige politici. In 18% van de items wordt aan de Franstalige politicus een vraag gesteld, bij de Vlaamse politici is dit maar in 13,9% van de gevallen. De aard van de vraag verschilt ook bij de twee groepen, maar niet op de manier zoals verwacht werd. De Vlaamse politici krijgen namelijk in bijna 15% van de gevallen een kritische vraag voorgeschoteld, bij hun Franstalige collega's is dit maar in 3,7%. De verschillen tussen de twee groepen bij het aantal vragen blijkt niet significant. Wanneer echter alleen gekeken wordt naar de aard van de vraag is er een statistisch significant verschil op te merken tussen de Vlaamse en de Franstalige politici, $t(57,1)=1.774$; $p<0.1$. Vlaamse politici krijgen dus significant vaker een kritische vraag dan hun Franstalige collega's.

Naast het stellen van een vraag en de toon van deze vraag wordt een nieuwsitem opgebouwd door een introductie vanuit de studio of voice-over en het onderwerp. Om te onderzoeken of het item voor een Franstalige politicus vaker negatief is zal dus naast de vraagstelling ook gekeken moeten worden naar het algemene beeld van het gehele item. Het gehele item kan een positief, neutraal of negatief beeld geven van een politicus. Zoals blijkt uit de analyse zijn de items in 27,1% van de gevallen positief voor de Vlaamse politicus, in 4,1% van de items negatief en de overige 68,8% neutraal. De Franstalige politici komen in 16,8% van de items positief naar voren, in 7,7% negatief en in 75,5% neutraal. Er blijkt dus een klein verschil, waarbij de Franstalige politici vaker negatief en minder vaak positief in het nieuws komen. Deze verschillen blijken echter niet statistisch significant. De hypothesen ten aanzien van het aantal vragen, de toon van de vragen en de toon van de berichtgeving kunnen dan ook niet worden bevestigd.

6.4 Franstaligen worden vaker door andere politici gevolgd

In de vorige paragraaf is geanalyseerd op welke manier de journalistieke keuzes, bijvoorbeeld vraagstelling, verschillen tussen de Vlaamse en de Franstalige politici. Naast de opbouw van het item kan er een verschil optreden in de personen die naast elkaar in een fragment aan het woord worden gelaten. Hierbij wordt verondersteld dat de Franstalige politici vaker gevolgd zullen worden door een politicus, dat deze politicus vaker tot de andere taalgroep behoort en dat de politicus een andere mening heeft. Er worden dus drie onderdelen onderscheiden, (1) er komt vaker een andere politicus aan bod, (2) deze politicus behoort tot de andere taalgroep en (3) de politicus heeft een tegengestelde mening.

Of de overige politici in het fragment een tegengestelde mening hebben is telkens per spreker gecodeerd. Om te kunnen analyseren of er vaker een tegengestelde of gelijke mening wordt verkondigd is deze variabele omgezet naar een schaal. Daarbij zijn de tegengestelde meningen afgetrokken van de gelijke meningen, waarbij een schaal ontstond lopende van -6 (louter tegengestelde meningen) tot 6 (louter gelijke meningen). Er werden maximaal zes ander politieke actoren aan het woord gelaten binnen een item. Deze maxima kwamen echter zeer weinig voor, waardoor er gekozen is om deze schaal om te zetten naar drie categorieën, namelijk: tegengesteld, neutraal of gelijkgesteld. Hierdoor kan een onderscheid gemaakt worden tussen de items waarbij er meer politici een tegengestelde mening verkondigden, items waarbij evenveel personen tegen als voor zijn en de items waarbij meer politici een gelijke mening hadden als de eerste politicus.

In de tabel 6 worden de resultaten van deze analyse weergegeven. Het verschil tussen de Franstalige politici en Vlaamse politici is op het eerste gezicht zeer klein. In 64,7% van de items met een Franstalige politicus komt er ook een andere politicus aan het woord. Bij de Vlaamse politici is dit in 63,9% van de gevallen. Het zeer kleine verschil tussen de twee groepen is statistisch dan ook niet significant. De taalgroep waartoe de politici die in de fragmenten aan het woord komen zijn echter wel significant verschillend bij de Franstalige en de Vlaamse politici. Bij de onderzochte items met een Vlaamse politicus komt meer dan de helft, 69,3%, van de overige politieke actoren uit Vlaanderen. Bij items met een Franstalige politicus is dit omgedraaid, daarbij komt 82,6%, meer dan 4 op de 5, uit de andere taalgroep, Vlaanderen. Dit verschil is significant, $t(313)=-12,17$; $p<0.01$. Een reden voor dit verschil kan gevonden worden in lijn met de grote verschillen tussen het aantal optredens van Vlaamse en Franstalige politici, maar het verschil blijkt groter dan verwacht wordt op basis van de eerste analyse, waarbij 76% van de politici Vlaams was.

Ten slotte is gekeken naar de standpunten van de verschillende politici. Het zou kunnen zijn dat, naast dat de Franstalige politici vaker met een politicus uit de andere taalgemeenschap in een item verschijnen, zij ook vaker worden tegengesproken in het fragment. Het onderzoek lijkt echter eerder te wijzen op het tegengestelde. De Franstalige politici worden veel vaker door hun collega's beaamd dan bij de Vlaamse politici het geval is. In 46,2% van de gevallen blijkt het totaal van de meningen gelijk te zijn aan dat wat de Franstalige politicus heeft verwoord. In het Vlaamse geval is dit maar in 36,7% van de gevallen. Het aantal tegengestelde totalen verschilt nauwelijks tussen de twee groepen, 35,4% voor de Franstaligen en 31,9% voor de Vlaamse politici, en de groepen blijken niet significant van elkaar te verschillen.

Uit de analyses komt alleen naar voren dat de Franstalige politici veel vaker dan hun Vlaamse collega's in een item worden geconfronteerd met politici uit het andere gewest. De verschillen ten aanzien van het aantal keer dat er een andere politicus in het item aan het woord komt en de mening van deze overige actoren blijkt niet verschillend. Hypothese 8 en 9 blijken dan ook niet bevestigd.

Tabel 6: Andere politieke actoren die in het nieuwsitem verschijnen, hun herkomst en de mening in vergelijking met de gecodeerde politieke actor.

	Vlaamse Politici	Franstalige Politici
Andere politicus (N=594)		
Ja	188 63,9%	194 64,7%
Nee	106 36,1%	106 35,1%
Andere gewest (N=383)		
Ja	57 30,3%	161 82,6%
Nee	131 69,7%	34 17,4%
Andere mening (N=383)		
Neutraal	59 31,4%	36 18,5%
Gelijk	69 36,7%	90 46,2%
Tegengesteld	60 31,9%	69 35,4%

6.5 Het niveau van het Nederlands bij Franstalige politici

De kwaliteit van het Nederlands kan een invloed hebben op de lengte en het aantal keer dat een politicus in het Vlaamse nieuws verschijnt. Om dit te analyseren is van de politici de kwaliteit van het Nederlands gemeten. In de steekproef zaten 24 verschillende Franstalige politici die Nederlands spraken. Vervolgens zijn de waarden van het taalniveau van deze politici in het grote databestand toegevoegd. Het is echter niet erg waarschijnlijk dat alleen het niveau van het Nederlands bepaald of een politicus in het nieuws verschijnt. De functie van de politicus zal een veel grotere rol spelen. Er is daarom in deze analyse gebruik gemaakt van een lineaire regressie. Hierbij is de duur van de quote de afhankelijke variabele en wordt het taalniveau van de politici gebruikt als indicator voor de lengte, waarbij gecontroleerd wordt voor de functie van de politicus.

In tabel 7 worden de resultaten van deze regressie getoond. Er is gebruik gemaakt van dummyvariabelen voor zowel het taalniveau als de functie, waarbij de referentiegroep een

federaal minister met een gemiddeld taalniveau. In het model zijn alleen de variabele federaal premier, federaal staatsecretaris en Kamervoorzitter significant. Deze drie functies hebben een significant effect op de lengte dat een politicus in het nieuws aan het woord wordt gelaten. Het blijkt dat het niveau van het Nederlands geen goede voorspeller is van de lengte van de quote, geen van de categorieën hebben een significante invloed, waarmee hypothese 10 niet kan worden bevestigd.

Tabel 7: Regressie taalniveau en functie op de duur van de quote

	B	SE	Bèta
Constant	8,980	,356	
Taalniveau heel slecht	1,353	5,117	,003
Taalniveau slecht	-,329	,447	-,011
Taalniveau goed	,710	,738	,014
Taalniveau zeer goed	,616	3,910	,002
Federaal Premier	4,601	,926	0,0682***
Federaal Vicepremier	,290	,444	,009
Partijvoorzitter	3,062	2,095	,019
Federaal staatssecretaris	5,061	1,147	0,0586***
Kamervoorzitter	-4,958	2,311	-0,0281**
Senaatsvoorzitter	,265	2,412	,001
Kamerlid	1,677	2,171	,012
Senator	,388	2,510	,002
N=5.720, R ² =0,009, ***=p<0.01; **=p<0.05			

6.6 De rol van de politicus

Uit de literatuur blijkt dat de Vlaamse journalisten waarschijnlijk eerder een Vlaamse politicus zullen benaderen om te reageren op het nieuws dan een Franstalige politicus. Anderzijds blijkt ook dat een Franstalige politicus eerder naar de Franstalige media zal stappen om zijn reactie te ventileren, omdat zijn zichtbaarheid in de Franstalige media van een groter belang is. Er zal dus worden verwacht dat de rol van de politicus in de nieuwsitems verschillend is tussen de twee groepen.

Zoals blijkt uit de tabel 8 is het verschil tussen de twee taalgroepen niet zeer groot. De Franstaligen komen 6,9% vaker in het nieuws wanneer zij dit nieuws zelf hebben gemaakt.

Het blijkt dat deze resultaten niet significant zijn, waardoor hypothese 11 niet kan worden bevestigd.

Tabel 8: De rol van de politicus in het item

	Vlaamse Politici	Franstalige Politici
Rol Politicus		
Nieuws maken	202 68,9%	225 75%
Reageren op nieuws	91 31,1%	75 25%

6.7 De plaats waar politici aan het woord komen

Zoals in het vorige hoofdstuk is geschetst werd er een verschil verwacht in de rol waarmee een politicus in het nieuws kwam. Deze rol zou een invloed kunnen hebben op de plaats waar het nieuwsitem de politicus aan het woord laat. Hoewel blijkt dat de verschillen tussen de rol van de politici niet significant verschillen wordt er wel gekeken of er significante verschillen zijn tussen de plaatsen waar de politici aan het woord komen. De plaats waar een politicus aan het woord kan komen is opgedeeld in zes categorieën. In de tabel 9 worden de verschillen tussen de taalgroepen weergegeven. Er blijkt nauwelijks verschil te zitten tussen de twee taalgroepen wanneer gekeken wordt naar de officieuze persmomenten en de restcategorie anders. Dit is in lijn met de verwachting van de resultaten in de vorige paragraaf. Daar het verschil tussen de rol van de politicus niet significant is blijkt hier ook het verschil tussen de officieuze persmomenten, de ideale manier voor een journalist om snel een reactie te scoren, niet significant.

De overige categorieën blijken een groter verschil te laten zien tussen de Franstalig en Vlaamse politici. De Franstaligen zijn maar in 3% van de gevallen in de studio aan het woord gelaten, de Vlaamse politici in 7,1% van de gevallen. Dit verschil blijkt significant, $t(507)=2,3$; $p<0.05$. Het verschil in het aantal keer dat een politicus op een officieel persmoment in het nieuws komt blijkt tevens significant, $t(582)=-3,2$; $p<0.01$. De significante verschillen zijn ook zichtbaar wanneer het om items met de politicus in het parlement en partijgerelateerde optredens gaat, respectievelijk $t(548)=2$; $p<0.05$ en $t(469)=3,3$; $p<0.01$.

De Franstalige politici blijken dus significant minder in het nieuws te komen in de studio, het parlement of partijgerelateerde items. Dit kan wijzen op de keuze van Vlaamse journalisten die minder vaak een Franstalige politicus uitnodigen in de studio. Evenzeer kan het zijn dat de Franstalige politici minder vaak dan hun Vlaamse collega's, ingaan op een

uitnodiging. Daarnaast kan het aantal jaren dat het premierschap werd vervuld door een Vlaming een verklaring zijn. De premier heeft het meeste kans te worden uitgenodigd in de studio, en van de onderzochte periode is de premier iets minder dan een jaar Franstalig geweest.

Het parlement blijkt voor de Franstalige politici geen goed podium om het Vlaamse publiek te bereiken, zij komen bijna de helft minder in het nieuws op deze plaats dan hun Vlaamse collega's. Dat de Vlaamse politici meer in het nieuws komen op partijgerelateerde plaatsen kan worden verklaard door de onderwerpen waarmee ze in het nieuws komen. Een congres van een Vlaamse partij is waarschijnlijk meer nieuwswaardig dan een congres van een Franstalige partij, aangezien de Vlaamse kiezer op de tweede partij niet kan stemmen.

Tenslotte blijkt dat de Franstalige politici vaker met een officieel persmoment in het nieuws komen, het verschil tussen de taalgroepen is ongeveer 10%. Een verklaring hiervoor kan zijn dat de meeste Franstaligen in het nieuws regeringsleden zijn, en officiële persmomenten over het algemeen belangrijke, nieuwe, wetgeving of regels aankondigen. De politici in het onderzoek zijn allen federaal, waardoor wetgeving en regels van een Franstalig regeringslid ook voor een Vlaamse kijker van belang is. Hypothese 12, met betrekking tot de plaats waar politici in het nieuws komen, wordt dan ook bevestigd.

Tabel 9: De plaats waar een politicus aan het woord wordt gelaten

	Vlaamse Politici	Franstalige Politici
Plaats waar de politicus aan het woord komt (N=594)		
Studio	21 7,1%	9 3%
Officieel persmoment	58 19,7%	93 31,0%
Officieus persmoment	144 49%	162 54%
In het parlement	30 10,2%	17 5,7%
Partijgerelateerd	28 9,5%	9 3,0%
Anders	13 4,4%	10 3,3%

6.8 De verschillen tussen Franstaligen en Vlaamse politici in thema

Naast het optreden van de politicus in het item en de keuzes van de journalist kan het thema van het nieuwsitem een verklaring geven voor het wel of niet in het nieuws verschijnen van de politicus. In de onderstaande analyse is gekeken naar het aantal keer dat een Franstalige of

Vlaamse politicus bij een bepaald thema in het nieuwsitem voorkwam. Daarbij dienen enkele kanttekeningen geplaatst te worden. Enerzijds blijkt uit de eerste analyse dat de Vlaamse politici ruim vier keer zoveel aan bod te komen dan hun Franstalige collega's. Het is dan ook aannemelijk dat per thema er telkens ongeveer 75% van de politici Vlaams zal zijn. Deze 75% procent zal dan ook als benchmark worden genomen, waarna gekeken wordt bij welke thema's relatief meer en welke thema's relatief minder Franstalige politici in het nieuws verschijnen. Anderzijds kan een verschil worden verwacht naar de aard van de verschillende thema's. Zoals besproken wordt er verwacht dat bij regionale thema's minder Franstalige politici in het nieuws worden gelaten.

Uit figuur 3 op de volgende pagina blijkt dat de thema's Sociale Zaken, Milieu/Natuur, Onderwijs, Landbouw en Economie/Financiën, meer Franstalige politici in het nieuws komen. Vooral de hoge percentages van Franstalige politici die in het nieuws verschijnen met betrekking tot de thema's landbouw en onderwijs zijn opvallend. Beide bevoegdheden zijn voor het grootste gedeelte ondergebracht bij de regionale overheden, waardoor er verwacht werd dat er relatief meer Vlaamse politici zich bij deze thema's zullen melden. De verschillen tussen de taalgroepen zijn ook in deze analyse met een independent samples-test geanalyseerd, waarvan de resultaten in tabel 10 worden gepresenteerd. Uit de tabel blijkt dat de verschillen bij Sociale Zaken, Milieu/Natuur, en Economie/Financiën significant zijn. Bij de thema's Sociale Zaken en Economie/Financiën dient hier extra zorgvuldig naar gekeken te worden, omdat de N van beide thema's zeer groot is.

De thema's aan de andere kant van de grafiek, Celebrity, Royalty, Rechten, Mobiliteit, Sport, Ruimtelijke Ordening, Internationale Instellingen, Demografie, Cultuur, Godsdienst, Media/telecommunicatie en Toerisme hebben juist een extra grote oververtegenwoordiging van Vlaamse politici. De meeste van deze thema's blijken dan ook regionale bevoegdheden, wat een logische verklaring vormt voor het verschil. De thema's Celebrity en Royalty vallen niet direct onder een bepaalde bevoegdheid. Alleen het verschil tussen de twee taalgroepen met betrekking tot Sport is niet significant.

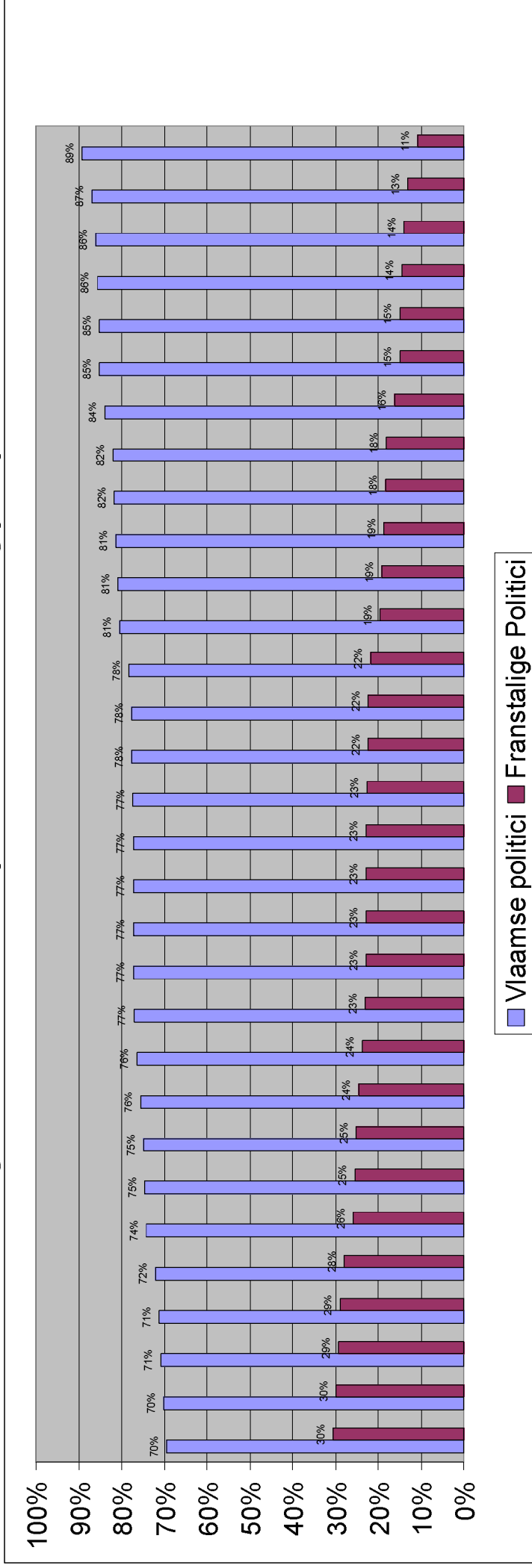
De middelste thema's in de grafiek laten een verdeling tussen Franstalige en Vlaamse politici zien die volgens de algemene eerste analyse verwacht werd. Bij deze thema's schommelt de verdeling rond de 75% Vlaamse politici en 25% Franstalige politici. Deze thema's blijken voornamelijk federale bevoegdheden, waardoor er in deze groep geen grote verrassingen optreden. Alleen het verschil binnen het thema Politiek blijkt significant, wat waarschijnlijk te wijten is aan de grote N van dit thema.

Hoewel een aantal federale en regionale thema's voldoen aan de verwachte verschillen blijken er tevens enkele verrassende uitzonderingen. Hypothese 13 kan op basis van deze resultaten dan ook niet worden bevestigd, en nader onderzoek is hiervoor gewenst.

Tabel 10: De significante verschillen tussen de Franstalige en Vlaamse politici uitgezet per thema

Thema	N	t	df	sig.
Sociale Zaken	1.344	-6,04	8824	0,000***
Milieu/Natuur	496	-3,36	8806	0,001***
Onderwijs	123	-1,53	8864	0,126
Landbouw	59	-0,99	8922	0,322
Economie/Financiën	3.908	-7,53	9379	0,000***
Energie	431	-1,32	9486	0,186
Rampen	209	-1,23	9550	0,217
Consument	507	-1,2	9544	0,230
Criminaliteit	1.638	-1,47	9743	0,143
Politiek	15.510	-3,17	10250	0,002***
Oorlog/vrede	982	-0,1	26575	0,917
Werk	1.175	0,044	10036	0,965
Gerecht	2.370	0,183	10076	0,855
Europa	875	0,177	26609	0,859
Defensie	630	0,144	10050	0,885
Wetenschap/Ruimtevaart	62	0,068	26557	0,946
Derde wereld	941	0,446	26592	0,656
Migratie	731	0,406	26633	0,685
Vermaak	216	0,414	26569	0,679
Celebrity	893	2,68	10974	0,007***
Royalty	595	2,36	11033	0,018**
Rechten	530	2,54	11217	0,011**
Mobiliteit	1.334	4,61	11390	0,000***
Sport	138	1,46	11398	0,143
Ruimtelijke Ordening	1106	1,91	12256	0,057*
Internationale Instellingen	134	2,55	12813	0,011**
Demografie	135	2,6	12875	0,009***
Cultuur	334	4,36	13096	0,000***
Godsdienst	325	3,82	13289	0,000***
Media/telecommunicatie	306	4,94	13897	0,000***
Toerisme	74	3,13	15724	0,002***

Figuur 3: Procentuele verschillen in optredens tussen Vlaamse en Franstalige politici, per thema

4.9 Besluit

In het onderzoek is getracht te achterhalen of er naast kwantitatieve verschillen tussen de Vlaamse en Franstalige politici ook kwalitatieve verschillen te vinden zijn. In de conclusie zullen de resultaten van de analyses besproken worden, maar er zal hier eerst een overzicht gegeven worden van de hypotheses, waarbij wordt aangegeven of deze wel of niet bevestigd zijn in het onderzoek.

	Hypothese	Bevestigd
1	<i>Franstalige politici komen minder vaak in het nieuws dan hun Vlaamse collega's</i>	JA
2	<i>De Franstalige politici worden minder vaak aan het woord gelaten</i>	JA
3	<i>De aandacht voor Franstalige politici is verhoudingsgewijs meer geconcentreerd op de regering</i>	JA
4	<i>Een Franstalige premier komt minder vaak in het nieuws dan zijn Vlaamse voorgangers</i>	NEE
5	<i>aan Franstalige politici wordt minder vaak een vraag gesteld</i>	NEE
6	<i>Bij de vraagstelling wordt bij Franstalige politici vaker een kritische vraag gesteld</i>	NEE
7	<i>Items waarin Franstalige politici aan bod komen zijn vaker negatief voor deze politicus dan bij Vlaamse collega's</i>	NEE
8	<i>Franstalige politic worden vaker gevolgd door een andere politicus dan hun Vlaamse collega's</i>	NEE
9	<i>De andere politici hebben bij Franstalige politici vaker een tegengestelde mening</i>	NEE
10	<i>Franstalige politici die beter Nederlands spreken hebben komen langer aan het woord</i>	NEE
11	<i>Franstalige politici worden vaker aan het woord gelaten wanneer zij het nieuws zelf maken</i>	NEE
12	<i>De plaats waar een politicus aan het woord wordt gelaten verschilt tussen Vlaamse en Franstalige politici</i>	JA
13	<i>Franstalige politici komen vaker in het nieuws bij federale thema's.</i>	JA/NEE

5. Conclusie

Deze thesis heeft onderzocht of er verschillen bestaan tussen de Franstalige en Vlaamse politici in het Vlaamse nieuws. De onderzoeksvraag was of er, naast een eerder bevestigd, kwantitatief verschil ook op kwalitatief vlak een verschil tussen de taalgroepen te ontdekken was. Dit onderzoek is uitgevoerd op basis van enkele algemeen criteria waarop de nieuwsinhoud gebaseerd wordt. De nieuwswaarde van een politicus is volgens de literatuur een van de sterkste determinanten van media-aandacht. Daarnaast spelen overwegingen aan de kant van de journalist en de kant van de politicus een bepalende rol bij de bepaling of een politicus benaderd wordt en of hij of zij op deze uitnodiging in gaat.

De resultaten van het onderzoek zijn ambigue te noemen. De kwantitatieve verschillen die verwacht werden en in eerder onderzoek zijn aangetoond worden ook in dit onderzoek bevestigd. De Franstalige federale politici komen vier keer minder in het nieuws dan hun Vlaamse collega's. Daarnaast worden zij significant minder aan het woord gelaten en is de aandacht voor de Franstalige politici voornamelijk geconcentreerd op de regeringsleden. Deze resultaten sluiten aan bij de literatuur. De nieuwswaarde van een politicus wordt onder andere bepaald door zijn of haar macht, dus een focus op de regering. Daarnaast vormen Franstalige politici minder nieuwswaardige cases, omdat zij niet verkozen kunnen worden in Vlaanderen. De politici zelf hebben tevens minder baat bij het verschijnen in de Vlaamse media, omdat zij hiermee geen zichtbaarheid ten opzichte van de achterban creëren.

Vervolgens is in het onderzoek gekeken naar de kwalitatieve verschillen tussen de Vlaamse politici en hun Franstalige collega's. Allereerst werd hierbij verwacht dat de Franstalige politici op een negatievere manier in het nieuws verschijnen. Het publieke discours is de afgelopen jaren gekenmerkt door de grote tegenstellingen tussen de Franstaligen en de Vlamingen, en onderzoek wijst uit dat journalisten in de benadering van het nieuws vaker kiezen voor heersende frames. Het blijkt echter dat er een minder groot verschil bestaat tussen de Vlaamse en de Franstalige politici met betrekking tot de toon van de berichtgeving. Zo worden er, in tegenstelling tot de verwachting, juist meer vragen gesteld aan Franstalige politici. Hiermee hebben Franstalige politici meer mogelijkheden om het nieuwsitem naar hun hand te zetten, dan wanneer alleen een quote van de politicus in een verhaal wordt geplakt. De aard van de vragen blijkt significant verschillend bij de twee groepen, maar laat weer een tegengesteld beeld zien dan wat verwacht was. Het zijn juist de Vlaamse politici die te maken hebben met een kritischere Vlaamse media, dan hun Franstalige

collega's. Tevens blijken de items over het geheel genomen niet vaker negatief bij Franstalige politici en worden Franstalige politici niet vaker gevolgd door een andere politicus. Wel blijken de andere politieke actoren bij de Franstalige politici vaker een tegengestelde mening te hebben dan hun Vlaamse collega's. De aard van het item is dus niet vaker negatief en de journalisten geven Franstalige politici meer ruimte om hun eigen verhaal te vertellen, hoewel de actoren vaker tegenover andere politici gezet worden, maar niet vaker met een tegengestelde mening.

Naast de resultaten ten aanzien van de toon in de berichtgeving blijken ook de verwachte andere kwalitatieve verschillen nauwelijks terug te vinden. De kwaliteit van het Nederlands blijkt geen indicator voor de lengte van de quotes in het nieuws. Het blijkt dus niet zo te zijn dat een politicus die slecht Nederlands spreekt minder kans heeft om aan het woord te worden gelaten. Belangrijker voor deze variabele is de politieke functie van de betreffende politicus. Deze verklaring is begrijpelijk, omdat een federaal premier of minister een inherente nieuwswaarde bezit, en er bij beleidsvraagstukken nauwelijks alternatieve politici zijn om te benaderen, ondanks zijn of haar eventuele slechte kennis van de Nederlandse taal.

Er blijkt in het onderzoek ook geen verschil in de rol van de politicus waarmee hij of zij in het nieuws verschijnt. Verwacht werd dat Vlaamse politici vaker in het nieuws zouden verschijnen met een reactie, omdat dit voor de journalist makkelijker is en dus efficiënt en de politicus op die manier op relatief eenvoudige wijze zichzelf kan laten zien. Zowel Vlaamse als Franstalige politici komen in het nieuws wanneer zij dit nieuws zelf maken en wanneer zij reageren op nieuws. De plaats waar de politici in het nieuws komen blijkt echter wel degelijk te verschillen tussen de twee taalgroepen. De plaats waar een politicus aan het woord komt kan een indicator zijn voor de rol van de politicus, en de tegenstellingen tussen de twee variabelen kunnen te wijten zijn aan de coderingen in het onderzoek. Het aangeven van de rol van een politicus, aan de hand van een item van gemiddeld twee minuten is subjectiever dan het bepalen waar de politicus aan het woord is gelaten.

Tenslotte heeft het onderzoek gekeken naar de verschillen tussen de taalgroepen met betrekking tot nieuwsthema's. De verwachting was dat federale thema's een meer evenwichtige verdeling van de Franstalige en Vlaamse politici zou laten zien, en dat de regionale thema's een grotere oververtegenwoordiging van Vlaamse politici zouden geven. De resultaten laten geen eenduidig beeld zien in de verschillen. Hoewel over het algemeen gezien de Franstalige politici relatief vaker in het nieuws komen bij federale thema's en relatief minder bij regionale thema's zijn hier enkele opvallende uitzonderingen.

Hoewel Franstalige politici dus veel minder in het nieuws verschijnen dan hun Vlaamse collega's, komen zij nauwelijks op een andere manier in het nieuws. De verschillen die gevonden zijn blijken te wijzen op een meer kritische houding van de journalisten ten aanzien van de Vlaamse politici dan hun Franstalige collega's.

6. Discussie

De kwantitatieve verschillen tussen de beide groepen politici blijken in dit onderzoek nogmaals bevestigd. Een Franstalige politicus komt minder in het nieuws en heeft minder kans om in het nieuws aan het woord te komen. De kwalitatieve verschillen zijn echter minder groot dan verwacht werd op basis van de literatuur ten aanzien van nieuwsinhoud. De mediaroutines bepalen dus voor een groot gedeelte welke personen in het nieuws verschijnen, maar falen te voorspellen op welke manier deze personen in het nieuws verschillende worden benaderd.

Enkele conclusies van het onderzoek zijn tegengesteld aan de verwachtingen zoals deze in de hypothesen zijn opgesteld. Het onderzoek is eerder exploratief van aard, en nader onderzoek is dan ook gewenst om de verschillen tussen de taalgroepen die gevonden zijn verder uit te diepen. Hoewel in dit onderzoek naar voren kwam dat de rol van de politicus geen verschil maakt bleek de plaats waar politici aan het woord komen wel degelijk te verschillen. Deze plaats kan worden gezien als een indicator voor de rol, waardoor nader onderzoek naar dit onderdeel interessant zou zijn. Daarnaast zijn er enkele verrassende resultaten behaald ten aanzien van de thema's waarmee politici in het nieuws komen. Een diepgravend onderzoek naar de relatie tussen thema en politicus zou ook hier op zijn plaats zijn.

Tevens is uit het onderzoek gebleken dat de Vlaamse politici door de journalisten kritischer worden benaderd dan hun Franstalige collega's. Een reden voor dit verschil zou gevonden kunnen worden in de rol die de media heeft. De rol van de media kan worden omschreven als 'watchdog', waarbij zij de politici in de gaten houden en misstanden onder het voetlicht van de burgers brengen. Deze rol van de media zou een reden kunnen zijn voor de media om juist de Vlaamse politici kritischer te benaderen, aangezien de burger op dit deel van de federale politici kan stemmen.

Toekomstig onderzoek zou zich met bovenstaande opmerkingen in het achterhoofd kunnen richten op verklaringen die de verschillen tussen de federale politici in de media kunnen duiden. Dit onderzoek heeft geleid tot een groter inzicht in de verschillen tussen de politici aan beide zijden van de taalgrens, en het blijkt dat de verschillen kleiner zijn dan werd verwacht en misschien zelfs in populaire kringen wordt aangenomen. Het vormt daarmee, ondanks dat de meeste hypothesen niet bevestigd konden worden, een zeer waardevol inzicht in de mediabenedering van politici in België.

Literatuurlijst

Aalberg, T., Aelst, P. van, Curran, J. (2010) "Media Systems and the Political Information Environment: A Cross-National Comparison" *International Journal of Press/Politics* 15(3) 255-271

Aelst, P. van, Sehata, A. & Dalen, A. van, (2010) "Members of Parliament: Equal Competitors for Media Attention? An Analysis of Personal Contacts Between MPs and Political Journalists in Five European Countries" *Political Communication* 27 310-325

Aelst, P. van, Maddens, B., Noppe, J., Fiers, S. (2008) "Politicians in the News: Media or Party Logic. Media Attention and Electoral Success in the Belgian Election Campaign of 2003" *European Journal of Communication* 23(2) 193-210

Bardoel, J., Vos, C., Vree, F. van & Wijffjes, H. (red.) (2002) *Journalistieke Cultuur in Nederland* Amsterdam: University Press

Bennet, W.L., (1990) "Toward a Theory of Press-State Relations" *Journal of Communication* 40 103-125

Blumler, J.G. & Gurevitch, M. (1995) *The Crisis of Public Communication* London: Routledge Chapman & Hall

Brants, K. & Praag P. (red.) (2005) *Politiek en Media in Verwarring. De verkiezingscampagnes in het lange jaar 2002* Amsterdam:

Cook, T. E., (2006) "The News Media as a Political Institution: Looking Backward and Looking Forward" *Political Communication* 23 159-171

Donsbach, W., (2004) " Psychology of news decisions. Factors behind journalists' professional behavior" *Journalism* 5(2) 131-157

Elmelund-Præstekær, C., Hopmann, D.N. & Nørgaard, A., (2011) “Does Mediatization Change MP-Media Interaction and MP Attitudes toward the Media? Evidence from a Longitudinal Study of Danish MPs” *The International Journal of Press/Politics* 16(3) 382-403

Hopmann, D.N., Vliegthart, R., Vreese, C. de & Albæk, E., (2010) “Effects of Election News Coverage: How Visibility and Tone Influence Party Choice” *Political Communication* 27 389-405

Hopmann, D.N., Aelst, P. van & Legnante, G., (2011) “Political balance in the news: A review of concepts, operationalizations and key findings” *Journalism* 13 240-257

Hopmann, D.N., Vreese, C. de & Albæk, E., (2011), “Incumbency Bonus in Election News Coverage Explained: The Logics of Political Power and the Media Market” *Journal of Communication* 61 264-282

Niven, D., (2005) “An Political Theory of Political Journalism” *Journalism and Media Communication Quarterly* 82(2) 247-263

Norris, P., Curtice, J., Sanders, D., Scanmell, M. & Semetko, H. (1999) *On Message – Communicating the Campaign* London: Sage

Shaughnessy, H. & Fuente Cobo, C. (1990) *The Cultural Obligations of Broadcasting* Manchester: European Institute for the Media

Sinardet, D. (2000) “De relatie tussen media, politiek en publiek in de Belgische televisieberichtgeving over de andere gemeenschap” *PSW-Paper* 2000/9 geraadpleegd 12-04-2013 via:

Sinardet, D., De Swert, K. & Dandoy, R. (2004) “Franstalig, Vlaams, commercieel, openbaar: zoek de verschillen. Een longitudinale vergelijking van de thema’s in de Belgische televisiejournals” *PSW-Paper* 2004/1 geraadpleegd 12-04-2013 via:

Smet, J. De, Hooghe, M. & Walgrave, S. (2010), “Franstalige Politici in het Vlaamse televisienieuws: Quantité Négligeable?” *Nieuwsmonitor 1*, Berichten van het Elektronisch Nieuwsarchief geraadpleegd 20-03-2012 via:

Strömbäck, J. (2008) “Four Phases of Mediatization: An Analysis of the Mediatization of Politics” *Press/Politics* 13(3) 228-246

Tresch, A., (2009) “Politicians in the Media: Determinants of Legislators’ Presence and Prominence in Swiss Newspapers” *International Journal of Press/Politics* 14(1) 67-90

Wolfsfeld, G. (2011) *Making Sense of Media and Politics. Five Principles in Political Communication*. New York: Routledge

Bijlagen

1. Codeboek

Onderdelen:

- a. Informatie
- b. Plaats
- c. Journalist
- d. Politicus
- e. Nieuws
- f. Overige actoren

a. Informatie	
1. Codenummer	
2. Naam Politicus	
3. Partij	

b. Plaats:	
1. Waar wordt de politicus aan het woord gelaten?	1 = In de studio 2 = Officieel Persmoment 3 = Officieus Persmoment 4 = in het parlement 5 = partijcongres 6 = anders
Waar anders:	...

c. Journalist		
1. Is er sprake van een vraagstelling	0 = nee 1 = ja	
2. Bij vraagstelling: welke taal spreekt de journalist?	0 = Vlaams 1 = Frans	
3. Wat is de toon van de journalist?	0 = neutraal 1 = kritisch	
4. welke indicatoren worden in de vraag gebruikt?	a. tegenargumenten	0 = nee 1 = ja
	b. contrasterende visie	0 = nee 1 = ja
	c. negatieve gevolgen	0 = nee 1 = ja
	d. (lage) slagingskans	0 = nee 1 = ja

d. Politicus	
1. Is het een Vlaamse of Franstalige politicus?	1 = Vlaams 2 = Franstalig
2. Welke taal spreekt de Franstalige politicus?	1 = Nederlands 2 = Frans
3. Hoe beoordeel je de kwaliteit van het Vlaams?	1 = Zeer Slecht 2 = Slecht 3 = Gemiddeld 4 = Goed 5 = Zeer goed
4. In welke rol wordt de politicus aan het woord gelaten?	1 = De politicus `maakt´ nieuws 2 = Hij reageert op nieuws
5. Item?	0 = Neutraal 1 = Goed 2 = Slecht

e. Nieuws	
1. Is het buitenlands of binnenlands nieuws?	0 = buitenlands 1 = binnenlands
1. Vormt het (binnenlandse) item voor de <u>Vlaamse kiezer</u> positief of negatief nieuws?	0 = Neutraal 1 = Positief 2 = Negatief

f. Overige actoren	
1. Worden er in het item andere actoren aan het woord gelaten?	0 = nee 1 = ja
2. Naam van deze persoon	
3. Partij	
4. staat de persoon aan dezelfde kant van het debat?	0 = dezelfde mening 1 = tegengestelde mening

2. Handleiding Codeboek

Uitleg Codeboek TV-fragmenten

A. Informatie:

1. Codenummer

Nummer van het fragment

2. Naam Politicus

3. Partij

Alleen als partij expliciet wordt vermeld/in beeld komt

B. Waar wordt de politicus aan het woord gelaten?

1 = In de studio

2 = Officieel persmoment

vb. Persconferentie of direct na afloop daarvan. Ook bij de presentatie van een onderzoek

3 = Officieus persmoment

vb. de politicus wordt aangesproken in de wandelgangen van het parlement, of bijvoorbeeld bij het naar binnen gaan van onderhandelingen.

4 = In het parlement

De politicus komt aan woord terwijl hij in het parlement aan het woord is. Er is dus sprake van een quote van de politicus gedurende een debat in de Kamer.

5 = Partij gerelateerd

De politicus wordt aan het woord gelaten op of bij een partijcongres. Ook andere items waarbij de politicus in het gebouw van zijn partij aan het woord wordt gelaten vallen onder deze categorie.

6 = anders ...

Geef aan waar de politicus aan het woord komt

C. Journalist

1. Is er sprake van een vraagstelling?

0 = nee

vb. het item wordt in de studio aangekondigd en een reactie of quote van de politicus wordt in beeld gebracht.

1 = ja

vb. Alleen als de journalist verstaanbaar een directe vraag stelt aan de politicus, welke ook wordt beantwoord.

2. Bij vraagstelling: welke taal spreekt de journalist

0 = Nederlands

1 = Frans

3. Bij vraagstelling: Wat is de toon van de journalist

0 = neutraal

vb. Er wordt een algemene vraag gesteld, de journalist vraagt naar informatie van de politicus.

1 = Kritisch

vb. Er wordt in de vraagstelling melding gemaakt van 1)tegenargumenten, 2)contrasterende visie van andere persoon, 3) negatieve gevolgen, 4)(lage) slagingskans

let op: Bij twijfel altijd neutraal invullen.

4. Indien kritische vraagstelling: welke van bovenstaande elementen worden in de vraag gebruikt? Noteer telkens kort welk argument/visie/gevolg/slagingskans wordt benoemd.

a. Tegenargumenten

0 = nee

1 = ja

Argument: ...

b. contrasterende visie van ander persoon

0 = nee

1 = ja

Visie: ...

c. negatieve gevolgen

0 = nee

1 = ja

Gevolg: ...

d. (lage) slagingskans

0 = nee

1 = ja

Slagingskans: ...

D. Politicus

1. Is het een Vlaamse of Franstalige politicus?

1 = Vlaams

2 = Franstalig

2. Bij een Franstalige politicus: Welke taal spreekt de Franstalige politicus?

1 = Nederlands

2 = Frans

3. Bij een Franstalige politicus: Hoe beoordeel je de kwaliteit van het Nederlands?

1 = Zeer slecht

Het gebruik van verkeerde lidwoorden, foute vervoegingen, grammaticale fouten. Of wanneer is de politicus slecht verstaanbaar en uitspraak is slecht. Daarnaast spreekt de politicus zeer langzaam, lijkt de tekst van te voren geoefend en zoekt de politicus regelmatig naar woorden.

2 = slecht

Er worden enkele grammaticale fouten gemaakt, maar de verstaanbaarheid en uitspraak zijn niet goed. De politicus heeft een zeer zwaar accent.

3 = gemiddeld

De politicus maakt zich verstaanbaar. Hoewel de uitspraak niet volledig correct is, is het verhaal goed te volgen. Er worden nauwelijks fouten gemaakt in grammatica en lidwoorden. Enkele fouten in spreekwoorden zijn wel te horen.

4 = goed

De politicus spreekt soepel, duidelijk Vlaams zonder zeer zwaar accent. Het verhaal is goed te volgen, er worden nauwelijks fouten gemaakt.

5 = zeer goed

De politicus spreekt vloeiend in het Vlaams. Het valt nauwelijks op dat de politicus een Franstalige achtergrond heeft.

4. In welke rol wordt de politicus aan het woord gelaten?

1 = de Politicus 'maakt' nieuws

vb. de politicus presenteert een nieuw plan of wet, er is sprake van een campagne.

Parlementsleden die reageren op wetsvoorstellen worden in deze categorie geplaatst, de oppositie of coalitie maakt nieuws.

Fragmenten waarbij de politicus aan het woord komt voor of tijdens onderhandeling wordt binnen deze categorie geplaatst.

Onderscheid is of het nieuws vanuit de politiek komt of niet.

2 = De politicus reageert op nieuws

vb. Er is in de samenleving of buiten de politiek iets voorgevallen en de politicus wordt om een reactie gevraagd of geeft deze.

Bij buitenlands nieuws waarop gereageerd wordt is sprake van reactie.

5. Hoe beoordeel je het beeld dat van de politicus gegeven wordt wanneer je het hele item in ogenschouw neemt? Wordt de politicus positief of negatief afgeschilderd? Zou de politicus blij zijn met het item?

0 = neutraal

Er is geen sprake van een duidelijk toon in het bericht of de politicus wordt niet in een bepaald licht afgeschilderd. Ook bij een korte reactie op een nieuwsfeit, waarbij de rest van het item niet over de politicus gaat, is het neutraal.

1 = positief

De politicus kan tevreden terugkijken, het item is overwegend positief. Vb. De journalist is in het verslag niet negatief en de politicus heeft zonder tegenspraak zijn/haar eigen mening kunnen verkondigen.

2 = negatief

De politicus zou ontevreden zijn wanneer hij het item terugziet. De politicus wordt binnen het item of door de journalist negatief of kritisch benaderd, in het item wordt vaak gewezen op negatieve gevolgen, tegengestelde meningen en de focus ligt op negatieve aspecten van de politicus of het thema.

Let op: Het gaat hier niet om de inhoud van het nieuws of om het thema, maar specifiek om de rol van de politicus. Bij twijfel kies neutraal.

E. Nieuws

1. Is het binnenlands of buitenlands nieuws?

0 = Buitenlands

1= Binnenlands

Ook items over Belgen in het buitenland worden gerekend tot binnenlands nieuws.

2. Bij binnenlands nieuws: Vormt het item voor de Vlaamse kijker positief of negatief nieuws?

0 = neutraal

er wordt geen melding gemaakt van eventuele gevolgen, het nieuws heeft inhoud wat een positief of negatief kan worden opgevat. Ook wordt het aftreden van een politicus of regering gecodeerd als neutraal.

1 = Positief

vb. er wordt in het item verwezen naar positieve, meevallende en/of goede gevolgen van het nieuwsfeit. of het nieuws omvat persoonlijk geluk. *Vb. Belg in buitenlandse gevangenis wordt vrijgelaten, is positief*

2 = Negatief

vb. er wordt gewezen op negatieve effecten of gevolgen, zoals werkloosheid, criminaliteit of financieel. Ook negatief persoonlijk leed.

De gemiddelde Vlaming moet positieve of negatieve gevolgen zien.

Let op: Bij onduidelijkheid of twijfel kies neutraal.

F. Overige actoren

1. Worden er in het item andere Belgische politieke actoren aan het woord gelaten?

0 = nee

1 = ja

2. Naam van deze persoon?

....

3. Welke partij?

...

4. Staat deze persoon aan dezelfde kant van het debat? Anders gezegd, is er sprake van een gelijkaardige mening of geeft deze tweede persoon een tegenreactie?

0 = zelfde mening

Wanneer de overige actoren dezelfde mening zijn toegedaan

1 = tegengestelde mening

Bijvoorbeeld oppositie/coalitie, wanneer duidelijk andere kant van het verhaal wordt belicht door actor.

Wanneer de overige actoren niet op hetzelfde onderwerp reageren wordt deze vraag niet beantwoord. Bijv. Politicus A wordt aangesproken bij het binnengaan van onderhandelingen over een begrotingsvraagstuk. Vervolgens komt politicus B., aan wie een vraag gesteld wordt betreffende immigratie.

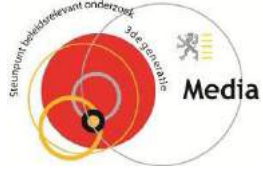
3. Europese richtlijnen taalniveaus

Niveaus van het Europees Referentiekader

		A1	A2	B1
S P R E K E N	GESPROKEN INTERACTIE	Ik kan een eenvoudige interactie uitvoeren, aangenomen dat de andere persoon bereid is om dingen te herhalen of opnieuw te formuleren in een langzamer spreektempo en mij helpt bij het formuleren van wat ik probeer te zeggen. Ik kan eenvoudige vragen stellen en beantwoorden met betrekking tot directe behoefte of zeer vertrouwde onderwerpen.	Ik kan communiceren over eenvoudige en alledaagse taken die een eenvoudige en directe uitwisseling van informatie over vertrouwde onderwerpen en activiteiten betreffen. Ik kan zeer korte sociale gesprekken hanteren, zelfs terwijl ik gewoonlijk niet voldoende begrijp om het gesprek zelfstandig gaande te houden.	Ik kan omgaan met de meeste situaties die kunnen optreden tijdens een reis in een gebied waar de betreffende taal wordt gesproken. Ik kan onvoorbereid deelnemen aan een gesprek over onderwerpen die vertrouwd zijn, of mijn persoonlijke belangstelling hebben of die betrekking hebben op het dagelijkse leven (bijvoorbeeld familie, hobby's, werk, reizen en actuele gebeurtenissen).
	GESPROKEN PRODUCTIE	Ik kan eenvoudige uitdrukkingen en zinnen gebruiken om mijn woonomgeving en de mensen die ik ken, te beschrijven.	Ik kan een reeks uitdrukkingen en zinnen gebruiken om in eenvoudige bewoordingen mijn familie en andere mensen, leefomstandigheden, mijn opleiding en mijn huidige of meest recente baan te beschrijven.	Ik kan uitdrukkingen op een simpele manier aan elkaar verbinden, zodat ik mijn ervaringen en gebeurtenissen, mijn dromen, hoop en ambities kan beschrijven. Ik kan in het kort redenen en verklaringen geven voor mijn meningen en plannen. Ik kan een verhaal vertellen, of de plot van een boek of film weergeven en mijn reacties beschrijven.

		B2	C1
S P R E K E N	GESPROKEN INTERACTIE	Ik kan tot op zekere hoogte deelnemen aan een vloeiende en spontane interactie, waardoor regelmatige interactie met moedertaalsprekers redelijk mogelijk is. Ik kan binnen een vertrouwde context actief deelnemen aan een discussie en hierin mijn standpunten uitleggen en ondersteunen.	Ik kan mezelf vloeiend en spontaan uitdrukken zonder nadrukkelijk naar uitdrukkingen te moeten zoeken. Ik kan de taal flexibel en effectief gebruiken voor sociale en professionele doeleinden. Ik kan ideeën en meningen met precisie formuleren en mijn bijdrage vaardig aan die van andere sprekers relateren.
	GESPROKEN PRODUCTIE	Ik kan duidelijke, gedetailleerde beschrijvingen presenteren over een breed scala van onderwerpen die betrekking hebben op mijn interessegebied. Ik kan een standpunt over een actueel onderwerp verklaren en de voordelen en nadelen van diverse opties uiteenzetten.	Ik kan duidelijke, gedetailleerde beschrijvingen geven over complexe onderwerpen en daarbij subthema's integreren, specifieke standpunten ontwikkelen en het geheel afronden met een passende conclusie.
S C H R I J V E N	SCHRIJVEN	Ik kan een duidelijke, gedetailleerde tekst schrijven over een breed scala van onderwerpen die betrekking hebben op mijn interesses. Ik kan een opstel of verslag schrijven, informatie doorgeven of redenen aanvoeren ter ondersteuning van of tégen een specifiek standpunt. Ik kan brieven schrijven waarin ik het persoonlijk belang van gebeurtenissen en ervaringen aangeef.	Ik kan mijzelf in duidelijke, goed gestructureerde tekst uitdrukken en behoorlijk uitgebreid standpunten uiteenzetten. Ik kan in een brief, een opstel of een verslag gedetailleerde uiteenzettingen schrijven over complexe onderwerpen en datgene wat ik als in het oog springende kwesties beschouw, benadrukken. Ik kan verschillende soorten teksten schrijven in een zelfverzekerde, persoonlijke stijl die aangepast is aan de lezer die ik in gedachten heb.

4. Codeboek thema's Steunpunt Media

<div style="display: flex; justify-content: space-between; align-items: center;"> <div style="flex: 1;"> <h1 style="margin: 0;">CODEBOEK TV: THEMAVARIABLEN</h1> </div> <div style="flex: 0.5; text-align: right;"> </div> </div>		
POLITIEKE ORGANISATIE		
101	Politiek systeem	Hervormingen van de instellingen, veranderingen van staatsvorm, scheiding der machten, referendum, autonomie, separatisme, ... NIET: verandering van kiessysteem
102	Verdeling van bevoegdheden	Staatshervorming
103	Organisatie van politieke partijen en politieke bewegingen	Partijideologieën, portretten van politici, overzicht van carrières van politici,...
104	Organisatie van de regering	Ontslag, aantreden van ministers, ministerposten, staatssecretarissen Coalitiebesprekingen, afschaffen van kabinetten, ontslag van adviseurs (vb. communicatieadviseur)
105	Algemene beleidsverklaring	Regeerakkoord en nota van formateur
106	Organisatie van het parlement	Zetelverdeling, parlamentsvoorzitter, Kamer, Senaat,...
107	Organisatie van de administratie	Algemene administratieve hervormingen. decentralisatie (bv. van districten), statuut van de ambtenaar, openbaarheid van bestuur, e-government, ombudsman van de overheid. NIET: onderwijs, overheidsbedrijven.
108	Organisatie van lokale besturen en provincies	Aanstellen/ontslag van burgemeester, schepenen, wissel, gemeenteraad
109	Relaties federale, regionale en provinciale overheden, lokale besturen	
110	Organisatie van belangenverenigingen	Organisatie van vakbonden, middenveldorganisaties (bv. Unizo, Boerenbond, ABVV, ACV,...) NIET: acties (betogingen, manifestaties, stakingen,...) van belangenverenigingen
111	Politieke cultuur / ethische politiek	Politieke moraal, depolitisering, politieke verantwoordelijkheid, NPC, politieke vernieuwing, politieke cumulatie, lonen ministers en parlementairen, politieke comebacks, dienstbetoon, overlopers, ontslagen
112	Corruptie door politici of administratie	Alles wat zeker niet kan. Eventueel enkel beschuldiging ervan.
VARIA		
121	Politiek Jaaroverzicht	Terugblik op politieke jaar
VERKIEZINGEN EN REFERENDA		
131	Wetgeving verkiezingen	Veranderingen van de kieswet, migrantenstemrecht, stemrecht, stemplicht, minimumleeftijd,...
132	Organisatie van	Het aankondigen van (al dan niet vervroegde) verkiezingen

	verkiezingen	
133	Campagnenieuws	Verslagen over campagneactiviteiten, stand van zaken, thema's in de verkiezingscampagne, ...
134	Opiniepeilingen	Resultaten en analyses van de resultaten en gevolgen
135	Uitslagen en interpretatie van verkiezingsuitslagen	
GERECHT, JUSTITIE EN CRIMINALITEITSBELEID		
201	Organisatie van het gerecht	Werking van het gerecht, bijkomende magistraten, meer geld voor parketten, achterstand, snelrecht, minimumstraffen
202	Organisatie van de politiediensten	Politiehervorming, personeelsbeleid, aanstellingen,...
203	Preventie van criminaliteit	Beleid, maatregelen, richtlijnen, samenwerking tussen instanties, internationale samenwerking, campagnes, gedragscodes
204	Drugsbeleid	
205	Beleid rond detentie	Gevangenis: (wenselijkheid van) bouw, menselijkheid van behandeling, leefbaarheid en veiligheid Vervroegde invrijheidstelling, personeelsbeleid, strafwetgeving
206	Repressie en controles i.v.m. criminaliteit	(Politie)acties i.v.m. bijvoorbeeld mensensmokkel, illegale vluchtelingen, kleine criminaliteit, oplichting, drugs, illegaal goederentransport, politiecapaciteit, sancties, zero-tolerance
211	Rechtszaken en processen	Beroepaantekeningen, voorkomen voor raadkamer, aanstellen onderzoeksrechter, strafmaat, detentie,...
CRIMINALITEIT		
231	Bommeldingen en Bomaanslagen	
232	Burgerlijke geschillen	Plagiaat, contractbreuk, ...
233	Fraude	Oplichting, afpersing, vervalsing, bedrijfsspionage, belangenverstremming, ... NIET: belastingfraude
234	Belastingfraude	Ontduiken van en knoeien met belastingen, belastingparadijzen, ...
235	Brandstichting en vandalisme	
236	Hooliganisme	
237	Straatgeweld en openbare orde	NIET: Hooliganisme, migrantenrellen, ...
238	Migrantenrellen	
239	Handtassenroof, gauwdieven, carjacking	
240	Inbraken	Zowel in privé als in publieke gebouwen Homejacking
241	Moord en moordpoging	Ook zelfmoord
242	Verkrachtingen en aanrandingen van volwassenen	
243	Pedofilie	
244	Overvallen	
245	Slagen en verwondingen, vechtpartijen	
246	Ontsnappingsen uit de	

	gevangenis	
247	Drughandel	Gangsteroorlog om drugs
248	Ontvoering en losgeld	
249	Gezinsdrama's	
250	Mensenhandel	Prostitutie, illegalen, vrouwenhandel, seksvluchtelingen,...
251	Piraterij	
RECHTEN EN VRIJHEDEN		
271	Racisme	
272	Mensenrechten	Ook mensenrechtenorganisaties
273	Doodstraf	Executies
274	Discriminaties en rechten van holebi's	
275	Discriminaties en rechten van vrouwen	
276	Discriminaties en rechten van autochtone etnische minderheidsgroepen	Bijvoorbeeld Franstaligen in Vlaamse rand, Basken,...
277	Andere rechten en vrijheden, discriminaties	
*	Aandacht asielzoekers/illegalen	
*	Rechten/plichten van advocaat	Gedragregels, geheimhouding, zwijgplicht, weigering cliënten,...
*	Rechten dader van criminele daad	Recht op advocaat, rechten tijdens verhoor, recht op verzorging, privacy,...
*	Rechten slachtoffer van criminele daad	Spreekrecht, recht op informatie, rechtsbijstand,...
*	Rechten slachtoffer van/in media	Anonimiteit, privacy, zwijgrecht, uitspraken van Raad voor Journalistiek
MIGRATIE, INTEGRATIE EN ASIELZOEKERS		
281	Seizoenmigratie en emigratie	
282	Integratie van migranten	Taalcursussen, integratiecursussen
283	Asielzoekers en illegalen	Opvang, behuizing, leefomstandigheden, aanwezigheid, uitwijzing uitgeprocedeerden, ...
284	Immigratie	Migratiestop, quota, beperkingen, regularisatie, ...
FINANCIËN		
301	Monetair en financieel beleid	Maatregelen, stabiel houden van valuta, wisselkoers
302	Beurzen	AEX, Bel 20, Dow Jones,...
*	Aandacht markten/speculanten/beleggers	Vermelding van markt, speculaties, beleggingen, ... Ook hedge funds
303	Banksector, lenen, sparen	NIET: bedrijfsorganisatie van banken
304	Verzekeringen en rampenfonds	NIET: bedrijfsorganisatie van verzekeringsmaatschappijen

305	Belastingen	Ook eventuele loonlastenverlagingen
*	Aandacht loonkosten	Hoge loonkosten, vertrek bedrijf naar buitenland als gevolg
306	Begroting	
307	Overheidsschuld, Maastrichtnormen, staatsschuld	
*	Aandacht ratingbureaus	S&P, Moodies, Fitch,...
ECONOMIE		
311	Economische toestand	Economische analyses, conjunctuur, schulden crisis, consumentenvertrouwen, ondernemingsvertrouwen, koopkracht, ...
312	Economisch beleid	Berichten over de slechte economie, maatregelen van de regering, economische planning, steun aan bedrijven, ...
313	Privatisering/nationalisering en organisatie van overheidsbedrijven	
314	Handelsbeleid	Exportsteun, douanecontroles, invoerrechten,...
315	KMO's	Kleine of middelgrote ondernemingen
316	Distributie	Openingsuren van winkels, verplichte sluitingsdag, nieuwe wet op nachtwinkels, ...
317	Organisatie en beleid van specifieke bedrijven	Deels ontslagen, nieuwe CEO of COO, gedeeltelijke verkoop, overname, sluiting/opening van vestiging, ...
318	Industriële sectoren	De bouw, de farmaceutische industrie, metaalindustrie,...
CONSUMENT		
331	Consumentenzaken	Bescherming van consument, koopovereenkomst, geschillencommissie, garantie,...
332	Reclame	Marketing, Jury voor Ethische Praktijken (JEP)
333	Tarieven en prijzen, prijsveranderingen	(Controle van) prijzen van olie, elektriciteit, water, gas, telefonie,...
WERK		
351	Werkloosheid	Stijgen, status quo, dalen
352	Werkgelegenheidsbeleid	Stimuleren van de arbeidsmarkt, allerlei maatregelen wat betreft werklozen, opleidingen,...
353	Arbeidsmarkt	Toestand van de arbeidsmarkt, tekort of teveel aan bepaalde categorieën opgeleiden of niet-opgeleiden
354	Sociaal overleg	Overleg tussen werkgevers en werknemers, nieuwe CAO's, vakbonden, ondernemersraad,...
355	Arbeidsomstandigheden	Welzijnswet, arbeidsinspectie, ziekte, verzuim
356	Ontslag	Brugpensioen en pensioenen, gouden handdruk, ontslagpremies,...
SOCIALE ZAKEN		
401	Gezins- en familiale banden	Erfrecht, onderhoudsplicht, alimentatie, adoptie, co-ouderschap,...
402	Kinderbijslagen en geboortepremies	
403	Jeugdzaken	Jeugdvoorzieningen, jeugdzorg, jeugdhuizen, zakgeld, verslavingen, depressies, ADHD, alcoholisme,...
404	Conceptie en anticonceptie	Abortus, anticonceptiva, in-vitrofertilisatie, klonen van mensen,...
405	Seksuele zaken	Seks vanaf 16, preventie van incest, pornografie, SOA's,...
406	Gezondheidsbeleid	Preventie van ziektes, inenting, ...

407	Menselijke ziektes	Epidemieën, uitbraken, haarden, ...
408	Nieuwe medicijnen, kuren, technieken...	Wetenschappelijke testen, therapieën, ontdekkingen,...
409	Voedselveiligheid en voedingskwaliteit	Biologische producten, vervaldata, terughaalacties, hormonen,...
410	Armoede en sociale uitsluiting	Zwerfers, daklozen
411	Buurtontwikkeling	Buurtfeesten, probleemwijken, leefbaarheid
412	Welzijn en de welzijnssector	Rusthuizen, dagcentra voor gehandicapten, daklozenwerking, zorgverzekering, ...
413	Ziekteverzekering	Terugbetalingen, maximumfactuur, ...
414	Pensioenen	Zilverfonds, verhoging van de minimumpensioenen, ...
415	Sociale zekerheid in het algemeen	Regionalisering, splitsing, RSZ-bijdrage, ...
416	Werkloosheidsuitkeringen	
417	Andere uitkeringen	
418	Euthanasie	
419	Anonimiteit in de samenleving	Kluzenaarsleven, vondelingenschuif, Teleonthaal, privacygegevens, naamloze doden,...
DEMOGRAFIE		
451	Dood	Begraafplaatsen, terugbetaling begrafenis, moslimbegraafplaatsen
452	Bevolking en demografie	Groei/afname, samenstelling van bevolking
MOBILITEIT & VERKEER		
501	Verkeersongevallen	
502	Reportages over files en aankondiging van wegwerkzaamheden	
503	Openbaar vervoer	
504	Beleid en actie rond verkeersdelicten	Boetes, sancties,...
505	Verkeersveiligheid	Voorlichting, campagnes, alcoholcontroles, plaatsen en werking flitspalen, ...
506	Algemene mobiliteitsproblematiek	Fileprobleem, vertragingen,...
507	Transport en vervoer	Nachtvluchten,...
508	Verkeersdelicten zelf	Alcoholgebruik achter het stuur, overdreven snelheid, door rood licht rijden, vluchtmisdrijf, ... NIET: aanpak, controles
509	Infrastructuurwerken en mobiliteit	Discussie over aanleg van een nieuwe weg, een fietspad, een snelweg, een kanaal, een treinverbinding,...
RUIMTELIJKE STRUCTUUR		
521	Ruimtelijke ordening	Stedenbouw, landschapsarchitectuur, lintbebouwing, bouwvergunningen, gewestplannen, Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen,...
522	Huisvesting	Sociale huisvesting, woningmarkt, prijzen van eigendommen, huurprijzen, verkrotting, huisesmelkers, lege bedrijfsruimtes, kraken,...
*	Aandacht allochtonen	

MILIEU		
531	Natuurgebieden	
532	Milieuvervuiling (bodem, water, lucht)	Uitbreiding, decreet voor onderhoud, afspraken,...
533	Geluidshinder	
534	Radioactief afval	Door vliegtuigen, kerncentrales,...
535	Afvalbeleid	Recyclage, eco-tax, huisvuilophaling, ...
536	Dierenwelzijn	Verwaarlozing, mishandeling, dierenasielcentra,...
537	Bedreigde diersoorten en planetensoorten	Kappen van het regenwoud, uitsterven dieren,...
538	Klimaatveranderingen	Kyoto en andere protocollen/congressen, gevolgen,...
NATUUR		
551	Natuurverschijnselen	Noorderlicht, vallende sterren, zonsverduistering, ...
552	Berichten over het weer (voorbij, huidig of toekomstig)	Goed weer vandaag, sneeuw in de Ardennen, hittegolf, koudegolf,...
553	Indeling seizoenen en tijd	Zomertijd, meteorologische lente, Chinese en andere beginmomenten van het nieuwe jaar, ...
ENERGIE		
571	Energiebeleid	Plaatsen windmolens, kerncentrales, kolencentrales, afbouw kernenergie, energiebesparende maatregelen, ...
572	Duurzame ontwikkeling	Bouwen met duurzame en milieuvriendelijke materialen, toepassingen van energiebesparende technologieën, duurzame ontwikkeling over het algemeen
LANDBOUW		
581	Landbouw	Biologische landbouw, chemische bestrijdingsmiddelen, werktuigen,...
582	De teelt, planting en oogst van specifieke producten	Mislukte oogst, aardappelteelt,...
583	Bosbouw	Roofbouw, keurmerken hout, Amazone,...
584	Visserij	Uitsterven van visbestanden, het overbevissen, quota,...
MUZIEK		
601	Populaire concerten en festivals	Verslagen van Pop/Rock/R&B/Folk/Wereldmuziek
*	Aandacht origine/ethniciteit van kunstenaar	Afkomst
602	Klassieke concerten	Verslagen van Koor, Opera, symfonisch orkest
*	Aandacht origine/ethniciteit van kunstenaar	Afkomst
603	Organisatie van festivals/concerten	Afgelasten, specifieke maatregelen, ticketverkoop,...
604	Muziekprijzen	Awards, onderscheidingen,...
605	Specifieke muziekvideo, release, hitlijsten,...	
606	Muziek- en festivalbeleid	Veiligheid, geluidsnormen, subsidies,...
FILM		
611	Specifieke film	Verslagen, recensies, releases, premières,...

*	Aandacht origine/ethniciteit van kunstenaar	Afkomst
612	Filmprijzen	Oscar's, Golden Globes
613	Filmbeleid	Subsidies, minimumleeftijd,...
PODIUMKUNSTEN		
621	Specifieke voorstellingen theater, musical, dans, ...	
*	Aandacht origine/ethniciteit van kunstenaar	Afkomst
622	Beleid podiumkunsten	
623	Prijzen podiumkunsten	
LITERATUUR		
631	Specifiek boek, lezing, voordracht, evenementen met en rond boeken	Sfeerverslag van de boekenbeurs, voorstelling boek, lezing,...
*	Aandacht origine/ethniciteit van kunstenaar	Afkomst
632	Beleid rond boeken, literatuur, het stimuleren van het lezen	Vaste Boekenprijs
633	Literatuurprijzen	Pulitzer, Nobelprijs
BEELDENDE KUNSTEN		
641	Specifiek werk, prijs, tentoonstelling	
*	Aandacht origine/ethniciteit van kunstenaar	Afkomst
642	Beleid beeldende kunsten	
PATRIMONIUM		
651	Archeologische ontdekkingen	
652	Architectuur	
653	Patrimoniumbeheer, bescherming van monumenten	Open monumentendag, subsidies,...
654	Wereldtentoonstelling	BIE, bureau international des expositions
ANDERE		
661	Auteursrechten	SABAM, BAF, en andere
662	Andere culturele activiteiten en evenementen	
663	Ander cultuurbeleid	
ONDERWIJS		
701	Organisatie van het	Subsidies, nettensysteem, ontevreden leerkrachten, verloning,

	kleuter en het lager onderwijs	opleiding, Schoolstrijd, Pedagogische methode, ...
*	Taalaspect	Voertaal, bepaalde vakken
702	Organisatie van het middelbaar onderwijs	Subsidies, nettensysteem, ontevreden leerkrachten, verloning, opleiding, Schoolstrijd, Pedagogische methode, ...
*	Taalaspect	Voertaal, bepaalde vakken
703	Organisatie van het Hoger en universitair onderwijs (ook post-universitair)	Subsidies, nettensysteem, ontevreden leerkrachten, verloning, opleiding, Schoolstrijd, Pedagogische methode, ...
*	Taalaspect	Voertaal, bepaalde vakken
704	Evenementen in het kader van de onderwijskalender	Eerste schooldag, opening van het academiejaar, einde van het schooljaar, examens,...
WETENSCHAPPEN		
711	Wetenschapsbeleid	Subsidievormen, FWO, aantrekken (buitenlandse) onderzoekstalenten, European Strategy Forum on Research Infrastructures, Roadmap, Belspo, IWT
712	Specifieke wetenschappelijke ontdekkingen en prijzen (niet-medisch)	Nobelprijzen voor exacte wetenschappen en economie
713	Technologie	Ontwikkelingen, constructies
714	Documentatie en archieven	
715	Deontologie van de wetenschappen	Fraude, plagiaat
RUIMTEVAART		
721	Landing, lancering, status vlucht, experimenten aan boord (resultaten), ruimtewandeling, landing op de maan, ...	
722	Beleid rond ruimtevaart, ruimtevaartprogramma's, aanpassingen space station, ...	Verdeling verantwoordelijkheden, internationale samenwerking, technologische basis,...
723	Mislukkingen en rampen i.v.m. Ruimtevaart	Bijvoorbeeld: Ramp Challenger, ramp Columbia, crash Ariane.
VERMAAK		
731	Winnen van een loterij of speciale prijs	Loterijen, winnen van tickets bij wedstrijd, ...
732	Gokproducten	Poker, casino's, krasbiljetten
733	Gokverslaving en beleid	Wet op casino's, organisatie van nationale loterij
734	Kermissen, lunaparken	
735	Verslag van feestvreugde	Nationale feestdagen, voetbal, Nieuwjaar,...
TOERISME		

741	Toerisme en recreatie: beleid en implementatie	Regeling voor kampeerterrinen, naaktstranden, weekendhuizen,...
742	Waarschuwing/beperking toerisme naar bepaalde landen	Negatief reisadvies
743	Toestand van toerisme	Vakantiedrukke, ophoping van toeristen (aan kust, Ardennen, skigebieden, buitenland)
744	Gestrande reizigers	
GODSDIENST		
751	Religieuze vieringen en traditionele religieuze gebruiken	Religieuze feesten, tradities, plaatsen Bijvoorbeeld: crematies, Allerheiligen, zaligverklaring, boeteprocessie, eucharistieviering, huwelijk, kerk,..
752	Religieuze orden en sektes	NIET: Katholieke Kerk
753	Religies (algemeen, ideologie, onderverdeling)	De islam, moslimfundamentalisme, het ontstaan van de christelijke scheuringen, ...
*	Islam	Imams, Ayatollah, moskeeën,...
754	Organisatie van de Katholieke Kerk	Priesterwijdingen, roepingen, ontslag priester, Vaticaan, bisschop, kardinaal, paus, ...
755	Bezoeken, ontmoetingen en uitspraken van religieuze leiders	
MEDIA		
761	Mediabeleid	Beheersovereenkomst, onderzoek, subsidies, diversiteit in de media,...
762	Evoluties in de mediawereld	Overnames, medialandschap, mediaconcentratie, oprichting, restyling, nieuw programma/medium, aanstellingen/ontslagen,...
763	Journalistieke deontologie	Wetgeving, journalistieke codes (onpartijdigheid, professionaliteit, objectiviteit)
764	Media-events	Benefietshows, records,
TELECOMMUNICATIE		
771	Telecommunicatie, GSM	Telefonie, telecomoperatoren, GPS, smartphones,...
772	Internet en IT	Technologieën, nieuwe ontwikkelingen, netwerken, software,...
773	De Post, Posterijen	
DEFENSIE EN WAPENS		
791	Bescherming tegen terroristische aanslagen, antiterrorisme	Staatsveiligheid, speciale eenheden,...
792	Organisatie en hervorming van het leger	Verkoop basissen, aanwervingscampagnes, herstructureren, het transporteren van troepen, opdracht van het leger, aankopen van wapens door het leger...
793	Wapenhandel, wapenleveringen, export van wapens	
*	Aandacht allochtonen	
794	Binnenlandse niet-militaire taken van het	

	leger	
795	Privé wapenbezit	Verboden wapens, vergunningen, bewapeningsgraad van de bevolking, ...
INTERNATIONALE INSTELLINGEN EN VERDRAGSCONSTRUCTIES		
801	Oprichting, afschaffing, verandering, nieuwe voorzitter, toetreding nieuwe leden, ...	Ook beslissingen en ander nieuws van internationale instellingen dat in geen andere themacategorie past
EUROPA		
811	Europese Top	
812	Samenstelling en werking van de Europese Instellingen	Europese Commissie, Europees Parlement, Europese Raad van ministers, Europees Hof van Justitie
813	Europese Integratie	Eenwordingsproces
814	Europees Recht	Europees Hof, Europese richtlijnen, verdragen
815	Europees Economisch en Industrieel beleid	Concurrentie, gemeenschappelijke markt, import, export, havenbeleid
816	De uitbreiding van de Europese Unie	Toetreding van lidstaten
817	Gemeenschappelijk Buitenlands- en Veiligheidsbeleid	Mensenrechten, verkiezingswaarnemers, defensie,...
818	Europese Financieel en monetair beleid	Eurozone, euro, stabiliteitspact, begrotingspact, groeipact, ECB, Noodfonds,...
819	Europees Sociaal Beleid	Beleid tegen armoede, pensioensopbouw, vrijheid van verkeer van personen
820	Europees Landbouwbeleid	Landbouwsubsidies, regelgeving productie/prijzen, voedselveiligheid,...
821	Europees Milieubeleid	Milieurichtlijnen
OORLOG & VREDE		
841	Wereldvrede in het algemeen, aantal oorlogen in de wereld	
842	Oorlog tussen twee of meer landen	
843	Intern gewapend conflict	Binnenlandse beweging of groepering, zonder betrokkenheid van ander land Bestand geschonden, aanvallen, staatsgreep, ... Bv. Arabische Lente, revoltes, revoluties, burgeroorlog,...
844	Intern gewapend conflict met betrokkenheid van een ander land	Inmenging/betrokkenheid van ander land. Bijvoorbeeld: de inmenging van andere landen in het Syrische conflict
845	Internationaal terrorisme	Bestrijding (bv. proces tegen terroristen), samenwerking antiterrorisme, terroristische netwerken NIET: oorlog Irak
846	Aanslagen met politieke motieven	Gijzeling, vliegtuigkaping, bomaanslagen/zelfmoordaanslagen met politieke motieven
847	Vredeshandhaving, peacekeeping operations	Blauwhelmen, pacts,...

848	Extern opgedrongen ontwapening	
849	WOI en WOII	Archief, geschiedenis, nieuwe ontdekkingen,... NIET: herdenkingen
850	Andere oorlogen	Archief, geschiedenis, nieuwe ontdekkingen,... NIET: herdenkingen
851	Oorlogstribunaal, Internationaal oorlogsen genociderechtspraak	Genocidewet, Tribunaal Den Haag
852	Vredesonderhandelingen, afkondigen bestand	
853	Herdenkingen oorlogen, bevrijdingen, veldslagen, oorlogsslachtoffers, ...	
854	Specifiek protest tegen oorlog en vredesacties	Manifestaties, acties, betogingen,... tegen oorlog en voor vrede.
INTERNATIONALE CONTACTEN		
861	Ontmoeting tussen internationale actoren buiten het kader van internationale organisaties	
862	Bezoek belangrijke vertegenwoordiger aan een andere land	Bezoeken president, minister,...
863	Internationale multilaterale samenwerking buiten een internationale instelling	
864	Diplomatieke verhoudingen	Diplomatieke betrekkingen, erkenning, opening/sluiting ambassade, ...
865	Internationale economische zaken en handelsbeleid	Anti-globalisering, economische steun aan buitenland,...
866	Internationaal financieel en monetair beleid	Acties van IMF, Wereldbank, afbouw schuldenberg in een internationaal perspectief, ...
RELATIES MET DERDE WERELD		
881	Koloniale aangelegenheden	Historische gebeurtenissen in ex-koloniën zoals Congo
882	Ontwikkelingssamenwerking	Steun aan projecten in derde wereldlanden, AZG,...
883	Vluchtelingenproblematiek door oorlog	Ook beleid en hulp NIET: vluchtelingen van natuurrampen.
884	Noodhulp bij rampen	Natuurrampen of andere rampen
RAMPEN		
891	Natuurrampen (verslag feiten) en gevolgen	Ramp veroorzaakt door natuurkrachten en de gevolgen Orkaan, bosbrand, vulkaanuitbarsting, aardbeving, overstroming,...
892	Beleid, aanpak van natuurrampen	

893	Menselijke rampen (verslag feiten) en gevolgen	Ramp veroorzaakt door de mens Melt-down, olieramp,...
894	Beleid, aanpak van menselijke rampen	
895	Verkeersrampen	Treinrampen, vliegtuigcrashes, kettingbotsingen, tunnelbranden,...
896	Verantwoordelijkheid grote verkeersrampen, onderzoek, aanpassingen en gevolgen	
897	Huis of bedrijfsbrand	Al dan niet aangestoken. Als aangestoken: ook themacode 235
898	Hongersnood	
899	Ongevallen	Ongevallen van individuen met al dan niet dodelijke afloop Niet: slachtoffers van rampen, verkeersongelukken of branden
SPORT		
901	Thuiskomst/vertrek sportmensen	Van of naar (sport)evenementen
902	Viering titel/ereplaats/overwinning	
903	Verslag wedstrijd	
904	Dopinggebruik	
905	Uitreiking prijs	
906	Sportbeleid	Dopingcontroles, regelgeving topsporten, ...
907	Organisatie, planning, voorbereiding sportmanifestatie	WK, EK, Olympische Spelen, Ronde van Vlaanderen
908	Organisatie sportverenigingen en transfernieuws	
CELEBRITY		
911	Personalia bekende personen	Bekend = voorgesteld als bekend
*	Aandacht allochtonen	Bekende allochtonen
*	Aandacht publieke leven	Celebrities op events, openingen, voorstellingen,...
*	Aandacht private leven	Ziekte, overlijden, zwangerschap, huwelijk, scheidingen, familie
*	Aandacht 'echte' celebrity	Paparazzi, roddelpers, ...
912	Personalia sportmensen	
*	Aandacht allochtonen	
*	Aandacht publieke leven	Celebrities op events, openingen, voorstellingen,...
*	Aandacht private leven	Blessures, ziekte, overlijden, zwangerschap, huwelijk, scheidingen, familie
*	Aandacht 'echte' celebrity	Paparazzi, roddelpers, ...
913	Personalia politici	
*	Aandacht allochtonen	

*	Aandacht publieke leven	Politici op events, spelprogramma's, openingen, voorstellingen,...
*	Aandacht private leven	Ziektes, overlijden, zwangerschap, huwelijk, scheidingen, familie
*	Aandacht 'echte' celebrity	Paparazzi, roddelpers, ...
ROYALTY		
921	Persoonlijk leven royals en adellijke families	Ziektes, overlijden, zwangerschap, huwelijk, scheidingen, familie
922	Opvolging/afstand titel/terugkomst monarch of familie	
923	Bezoek royals aan andere landen	Bijvoorbeeld in het kader van een handelsmissie
924	Civiele lijst, dotatie koningshuis, rechten en rol koningshuis	Ceremoniële rol, protocollaire rol, dotaties familieleden,...
925	Boodschap van de Koning	Kerstboodschap/ Nationale feestdag
930	Andere faits divers i.v.m. met royals	Royals op events, openingen, voorstellingen,...